

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Bakalářská práce

Postavení statutárních orgánů ve výrobních družstvech

Vypracovala: Naděžda Stejskalová
Vedoucí práce: JUDr. Rudolf Hrubý

České Budějovice, 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Naděžda STEJSKALOVÁ
Osobní číslo: E11207
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Název tématu: Postavení statutárních orgánů výrobních družstev
Zadávací katedra: Katedra práva

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Práce si klade za cíl analyzovat postavení představenstva družstva, rozsah oprávnění a odpovědnost členů statutárního orgánu.

Metodický postup:

Studium odborné literatury a právních norem souvisejících se sledovanou tematikou
Charakteristika výrobních družstev a jejich statutárních orgánů
Získání informací z externích zdrojů
Provedení analýzy získaných informací
Zhodnocení

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární rešerše, 3. Cíle a metodika, 4. Výsledková část, 5. Závěr, 6. Summary,
7. Použitá literatura, 8. Seznam příloh a přílohy

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

HUNČOVÁ, Magdalena. Družstva a jejich role v tržní ekonomice. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2006. 197 s. ISBN 80-7044-810-5.

ŘÍMALOVÁ, Olga a Josef HOLEJŠOVSKÝ. Družstva. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. xxii, 494. ISBN 80-7179-812-6.

NOVOTNÝ, Jiří. Družstvo jako forma sdružování ekonomických subjektů. In Vývojové tendence podniků IV. Svazek II. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2008. s. 411-444, 34 s. ISBN 978-80-210-4723-5

KLÍROVÁ, Jana. Corporate governance : správa a řízení obchodních společností. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2001. 126 s. ISBN 80-7261-052

MALÝ, Milan, Michal THEODOR a Jaromír PEKLO. Řízení a správa společností (corporate governance). Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická, 2002. 111 s. ISBN 80-245-0429-4

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Další právní normy související s tématem

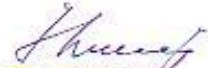
Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Rudolf Hrubý
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: 20. března 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 26. března 2013

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

5. 1. 2014

Naděžda Stejskalová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce JUDr. Rudolfu Hrubému za odbornou pomoc, podněty a cenné rady, které mi v průběhu vypracování práce poskytoval.

Také děkuji své rodině a kolegyním v práci za podporu a trpělivost během práce.

Obsah

Seznam použitých zkratk:	3
1 Úvod:	4
2 Metodika práce:	7
3 Charakteristika výrobních družstev a jejich statutárních orgánů	8
3.1. Členská schůze	9
3.2. Kontrolní komise	10
3.3. Představenstvo	10
3.3.1. Působnost představenstva jako statutárního orgánu výrobního družstva	10
3.3.2. Funkce členů statutárního orgánu výrobního družstva	12
3.3.3. Výkon funkce statutárního orgánu výrobního družstva	13
3.3.4. Zákaz konkurence	15
3.3.5. Střet zájmů	16
4. Odpovědnost členů statutárního orgánu družstva	17
4.1. Odpovědnost z porušení péče řádného hospodáře	17
4.2. Odpovědnost z porušení zákazu konkurence	19
4.3. Odpovědnost z porušení pravidel hospodářské soutěže	19
4.4. Odpovědnost dle jiných právních předpisů	20
4.5. Trestní odpovědnost	21
4.6. Odpovědnosti z porušení ochrany osobních údajů	22
4.6. Odpovědnost statutárních orgánů družstva vůči družstevníkům	23
4.7. Pracovní smlouva versus smlouva o výkonu funkce	24
4.8. Podíl na zisku a uhrazovací povinnost při vykázané ztrátě	29
5. Obecné povinnosti družstev v souvislosti s novou legislativou	31
6. Vlastní práce	32
6.1. Výsledky šetření v číslech	32
6.2. Podrobení se družstev ZOK	34
6.3. Smluvní zajištění výkonu funkce	34
6.4. Omezení právního jednání představenstva členskou schůzí	36
6.5. Postavení zástupce právnické osoby v představenstvu družstva	38
6.6. Tvorba nedělitelného nebo rezervního fondu	39
6.7. Osobnost člena představenstva a nová legislativa	40
7. Diskuse	42

8. Závěr	44
Klíčová slova	45
9. Summary	46
10. Přehled zdrojů	48
11. Přehled tabulek:	51
12. Přehled grafů.....	52
11. Seznam příloh	53

Seznam použitých zkratk:

NOZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

ZOK – zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích

ObchZ – zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

InZ – zákon 86/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

TrZ - zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

TOPO – zákon č. 418/2011 Sb., zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

POS - zákon č. 125/2008 Sb. o přeměnách obchodních společností a družstev

DŘ - zákon č. 280/2004 Sb., daňový řád

ZDP - zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

ZP - zákon č. 262/2008 Sb., zákoník práce

ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

GFŘ – Generální finanční ředitelství

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

1 Úvod:

Družstevní podnikání začalo ve světě vznikat v první polovině 19. století. Vznikala postupně družstva úvěrová (dříve kampeličky či záložny), spotřební družstva, zemědělská, postupně např. družstva bytová či sociální. První výrobní družstvo, které vzniklo na našem území, bylo „První výrobní družstvo cvokařské ve Věšíně a okolí, zapsané společenstvo s ručením omezeným“, dnešní Kovo Věšín, s. r. o., a bylo založeno již v roce 1892. (<http://www.klasa-vd.cz/tradice-kvalita/>). Výrobní družstevnictví u nás tedy prožívá více než stoletá historie. Protože dle mého názoru právě výrobní družstva nejbližší naplňují základní definici podnikání, tedy činnost vykonávanou za účelem dosažení zisku, zaměřila jsem tuto práci právě na tento typ.

V roce 2012 došlo k zásadní legislativní změně, vstoupil v platnost nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích, účinný začal být od 1. 1. 2014, což s sebou přineslo změny v právním režimu družstev. Změny se dotýkají nejen vnitřního uspořádání, ale i právního postavení členů představenstva, a došlo také k výslovné úpravě odměňování členů statutárních orgánů.

Družstva nově mají možnost řídit se při výkonu práv a povinností členů družstva obchodním zákoníkem, ovšem pouze za předpokladu, že záležitosti neodporují donucujícím ustanovením nového občanského zákoníku. Oproti tomu ostatní záležitosti, přesněji postavení členů představenstva, předsedy družstva, členů kontrolní komise a jejich vztahy s členskou schůzí, se řídí již výhradně novým občanským zákoníkem.

Cílem této bakalářské práce je popsat postavení členů představenstva výrobního družstva, podat výklad o právech a povinnostech souvisejících s výkonem funkce statutárního orgánu, o důsledcích, které s sebou přináší jejich opomenutí či nesprávné plnění.

V první části se zaměřím obecně na organizační strukturu družstva, především na novinky v úpravě družstev vyplývající z ustanovení nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích, dále na postavení a odpovědnost členů statutárních orgánů, a to včetně majetkové odpovědnosti za dluhy družstva a ručení statutárních orgánů. Dotknu se i tématu pravidel pro odměňování členů orgánů a zásadních změn v této oblasti.

Vzhledem k tomu, že většina studované odborné literatury byla napsána ještě za účinnosti staré legislativy a nových zdrojů s kvalitním zpracováním je málo, musela jsem využít i některé neaktuální citace. Vždy je však vše uvedeno na správnou míru

s doplněním platných regulí. Pro aktuální data jsem využívala tedy spíše internetových zdrojů, diskuzí a odborných článků a samozřejmě nových zákonů.

V souvislosti s novou legislativou považuji za důležité také v textu připomenout povinnosti, které vyplývají z nových zákonů a zejména lhůty, do kdy měly, popřípadě mají být splněné.

V praktické části zpracuji analýzu informací získaných zejména z obchodního rejstříku a z dotazníkového šetření zaměřeného na výrobní družstva. Jak se výrobní družstva vypořádala se změnami souvisejícími s novou právní úpravou, jak se nová legislativa projevila na přístupu družstev a statutárních orgánů k odpovědnosti a ručení za závazky družstev? Jaké dopady mají tyto změny na fungování a činnost statutárních orgánů družstev?

Chci prokázat fakt, že výrobní družstva přijala nebo přijmou novou legislativu zcela, a to i přes to, že mnohá ustanovení příslušných zákonů jsou přísnější než dříve platný obchodní zákoník, ovšem na druhou stranu dávají mnohá ustanovení větší volnost v rozhodování, kterou cestou družstvo půjde.

Pro svoji práci jsem si stanovila následující hypotézy:

- Výrobní družstva se již přizpůsobila nebo mají v plánu se ve stanoveném termínu plně podrobit novému občanskému zákoníku a zákonu o obchodních korporacích.
- Představitelé statutárních orgánů vykonávají své funkce v souladu se ZOK, mají smlouvy o výkonu funkce a jejich činnost není vykována bez smluvního zajištění. Nepracují na základě pracovních smluv, jejichž činnost je shodná s činností člena představenstva.
- Další hypotézou je fakt, že představenstvo je ve svém jednání významně omezeno členskou schůzí. Chci ukázat, že kromě zákonných povinností uložených členské schůzi, si tato často vyměňuje i některé povinnosti spojené běžně s činností představenstva.
- Chci také ukázat, že družstva, v jejichž představenstvu je právnická osoba, vyžadují od jejího zplnomocněného zástupce stejné požadavky, jako od vlastních členů statutárního orgánu - zejména tedy členství v družstvu, a že nepovažují za žádoucí, aby tento zástupce zmocnil za sebe další osobu.
- Družstva využila možnosti netvořit nedělitelný ani rezervní fond určený na úhradu ztráty zjištěné účetní závěrkou.

- Nová legislativa se dotýká členů statutárních orgánů výrobních družstev i v osobní rovině. Současní členové představenstev přehodnocovali v době přechodu na NOZ a ZOK svoje setrvání ve funkci.

2 Metodika práce:

Postup práce byl následující:

- 1) studium právních předpisů týkajících se družstev a statutárních orgánů, studium odborné literatury
- 2) stanovení hypotéz
- 3) vymezení pojmu výrobní družstvo, statutární orgány, odpovědnost členů statutárních orgánů, upozornění na některé problémy související s funkcí statutárního orgánu
- 4) analýza dat získaných z obchodního rejstříku a dotazníkového šetření
- 5) potvrzení či vyvrácení hypotéz
- 6) závěrečné shrnutí

3 Charakteristika výrobních družstev a jejich statutárních orgánů

Zákonná úprava družstev je dána příslušnými ustanoveními nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích. Družstvo je formou obchodní korporace. Dle § 210 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, „Korporaci vytváří jako právnickou osobu společenství osob.“

Svaz českých a moravských výrobních družstev na svých webových stránkách definuje družstvo jako „společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání. Základním charakteristickým rysem družstva je jeho otevřenost, tzn., že do družstva mohou během jeho trvání přistupovat další členové a naopak mohou členové z družstva vystupovat.“ Na stránkách se dále uvádí, že „nosným výrobním programem výrobních družstev je výroba spotřebního zboží – domácích potřeb, bytové chemie, kosmetiky, textilu, oděvů, obuvi, galanterie, plastů, obalů, umělecko řemeslných výrobků - šperků, keramiky, skla, krajek, hraček, vitráží atd., strojů, nástrojů stavebních prvků, nábytku a bytových doplňků, potřeb pro volný čas, chovatele a zemědělce. Významná skupina působí ve stavebnictví při výstavbě nových objektů i rekonstrukci památek a v oblasti služeb, například autoopravárenských, holičských, fotografických, účetních, výpočetní techniky, realitních, a dalších.“ (<http://www.scmvd.cz/scmvd/druzstevni-podnikani/45-co-je-druzstvo>). Podobně definují výrobní družstvo autoři webových stránek výrobního družstva Klasa: „Družstevní výrobu charakterizuje kvalitní řemeslná výroba a široké spektrum služeb. Předností je flexibilita, kvalita produkce a výrobky určené ke každodennímu použití.“ (<http://www.klasa-vd.cz/tradice-kvalita>)

K založení družstva bylo dříve nutné, aby počet zakládajících členů byl minimálně 5 fyzických osob nebo 2 právnické osoby. Od 1. 1. 2014 je s nástupem účinnosti NOZ počet zakládajících členů snížen na 3 osoby. Nejvyšší počet členů není nijak omezen. Každý člen družstva se na základním kapitálu družstva podílí svým členským vkladem.

Orgány družstva jsou dle § 629 zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích, „a) členská schůze, b) představenstvo, c) kontrolní komise a d) jiné orgány zřízené stanovami.“ (Římalová, Holejšovský, Družstva, 1999) Přičemž podmínkou je, že členem orgánu může být pouze člen družstva. Právo účastnit se členské schůze mají všichni členové. Členská schůze, představenstvo a kontrolní komise jsou obligatorními orgány družstva. Statutárním orgánem je představenstvo. (Římalová, Holejšovský, 1999), Jednou ze zásadních změn oproti původní legislativě je skutečnost, že orgánem obchod-

ní korporace obecně, tedy i členem představenstva výrobního družstva, může být i právnická osoba, tedy i jiná obchodní korporace. Toto je uvedeno v § 152 odst. 2 NOZ.

Jiná situace nastává u tzv. malého družstva. Jako malé družstvo minulá i současná legislativa definuje takové družstvo, které má méně než 50 členů. Zde dává ZOK možnost družstvu, aby stanovami určilo, že se představenstvo nezřizuje a statutárním orgánem je předseda družstva. Také kontrolní komise se v tomto případě nezřizuje, ovšem stanovy družstva mohou určit jinak. Podle odst. 2 § 726 ZOK *„Není-li kontrolní komise zřízena nebo neurčí-li stanovy jinak, vykonává její působnost členská schůze; každý člen družstva má vůči statutárnímu orgánu družstva stejnou pravomoc jako kontrolní komise.“* Pokud však počet členů družstva vzroste nad 50, má družstvo povinnost ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy tato skutečnost nastala, změnit stanovy a jmenovat představenstvo a kontrolní komisi. Zákon pamatuje i na situaci, kdy velmi rychle opět počet členů klesne pod stanovenou hranici. Pokud se tak stane během výše zmíněné 3měsíční lhůty, nemusí družstvo stanovy měnit a orgány jmenovat. (ZOK)

3.1. Členská schůze

Členská schůze je nejvyšším orgánem výrobního družstva. *„Stanovy určí lhůty, ve kterých se schází, přičemž se musí sejít nejméně jednou za rok.“* (Římalová, Holejšovský, 1999). Podle této publikace, ve které je zpracovaný stav před 1. 1. 2014, musí být ustanoveno ve stanovách družstva, kdo bude svolavatelem členské schůze. Zákon v tomto případě nechával na družstvu, aby si svolavatele určila stanovami. ZOK však nově stanoví, že členskou schůzi svolává představenstvo *„ve lhůtách určených stanovami, nejméně však jednou za každé účetní období.“* § 640 ZOK navíc říká, že *„v důležitém zájmu družstva může členskou schůzi svolat i jeden nebo někteří členové představenstva, likvidátor nebo kontrolní komise, jestliže ji mělo svolat představenstvo podle tohoto zákona nebo stanov a neučinilo tak bez zbytečného odkladu poté, co tato povinnost vznikla.“* (ZOK)

Členská schůze se zpravidla usnává většinou hlasů přítomných členů. Pokud však má být rozhodováno o záležitostech, které definuje § 650 odst. 2 ZOK, tedy o schválení poskytnutí finanční asistence, uhrazovací povinnosti, zrušení družstva s likvidací, přeměně družstva a vydání dluhopisů, je k usnášeníschopnosti členské schůze nutná přítomnost alespoň dvou třetin všech členů družstva. Přitom usnesení musí být přijato alespoň dvěma třetinami přítomných členů. (ZOK)

3.2. Kontrolní komise

Kontrolní komise je kontrolním orgánem družstva. Jak uvádí Římalová, Holejšovský, do její působnosti patří kontrola činnosti a projednávání stížností členů. Vyjadřuje se k účetní závěrce a návrhu na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty, upozorňuje představenstvo na nedostatky. Zákon o obchodních korporacích definuje činnost kontrolní komise v § 715 a 716 takto: „*Kontrolní komise kontroluje veškerou činnost družstva, projednává stížnosti členů a může požadovat jakékoliv informace a doklady o hospodaření družstva. Při výkonu své působnosti je kontrolní komise nezávislá na ostatních orgánech družstva. Kontrolní komise dává písemné stanovisko ke každé účetní závěrce, k návrhu na rozdělení zisku nebo úhradě ztráty družstva a k návrhu na rozhodnutí o uhrazovací povinnosti členů. Na zjištěné nedostatky kontrolní komise upozorní představenstvo a dohlíží na zjednání nápravy.*“ (ZOK)

Kontrolní komise má minimálně tři členy, stanovy mohou určit počet členů vyšší. Kontrolní komise volí svého předsedu, jednoho či více místopředsedů, ovšem stanovy mohou určovat, že členy do těchto funkcí volí členská schůze. (ZOK)

3.3. Představenstvo

Představenstvo je statutárním orgánem družstva. „*Počet jeho členů určují stanovy, přičemž vzhledem ke kolektivnímu charakteru tohoto orgánu lze dovodit nejmenší počet členů na tři,*“ (Římalová, Holejšovský, 1999, str. 57), zatímco ZOK toto stanoví obligatorně v 1 odst. § 708. Podle něho má představenstvo 3 členy, přičemž stanovy mohou určit vyšší počet členů. Předsedu představenstva, případně i jeden či více místopředsedů si volí představenstvo samo, ovšem stanovami může být určeno, že jsou do těchto funkcí voleni členové členskou schůzí. (ZOK)

3.3.1. Působnost představenstva jako statutárního orgánu výrobního družstva

Základní funkcí představenstva je obchodní vedení družstva, plnění usnesení členské schůze, pokud tato usnesení nejsou v rozporu s právními předpisy. Dále je povinností představenstva zajistit řádné vedení účetnictví. Představenstvo také předkládá členské schůzi ke schválení účetní závěrky a návrh na rozdělení zisku nebo ztráty. (ZOK)

Z uvedeného vyplývá, že hlavní náplní činnosti představenstva je právní jednání. Podle § 163 NOZ, který hovoří o působnosti statutárního orgánu obchodní korporace obecně, „*náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby.*“ Dále NOZ v § 164 uvádí, že člen statutárního orgánu může právnickou osobu (v našem případě družstvo) zastupovat ve všech záležitostech. Znamená to tedy, že působnost statutárního orgánu družstva může družstvo samo omezit stanovami, případně některé činnosti výslovně svěřit jinému svému orgánu. O zastupování ve všech záležitostech se zde tedy hovoří v podstatě jako o pouhé možnosti, nikoli jako o nutnosti. NOZ také zcela jasně odlišuje statutární orgán od člena statutárního orgánu. Jde totiž o to, že člen statutárního orgánu má právní subjektivitu, tzv. právní osobnost. Z tohoto důvodu tedy generální zastoupení je možné pouze ve vztahu k členovi, nikoli k celému statutárnímu orgánu. (Coufová, 2001) Z toho samozřejmě vyplývají i odpovědnosti jednotlivých členů, o kterých budu psát později.

Člen představenstva nově tedy obchodní korporaci zastupuje, v tomto případě tedy i výrobní družstvo je zastupováno konkrétní osobou nebo osobami. Už neplatí, že představenstvo jako takové jedná jménem družstva. Z nové legislativy se tak vytratila koncepce přímého jednání právnických osob prostřednictvím statutárního orgánu. Zde hovoří § 151 NOZ takto: „*Zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli. Dobrá víra členů orgánu právnické osoby se přičítá právnické osobě.*“ V praxi toto znamená, že výrobní družstva stejně jako ostatní obchodní korporace musely mimo jiné změnit i textace svých dokumentů. Nadále tedy budou muset v hlavičce smluv uvádět např. „Šíkula, výrobní družstvo, zastoupené Pavlem Novotným, předsedou představenstva“. Nad zajímavou situací se zamýšlejí i autoři publikace Zákon o obchodních korporacích s komentářem vydavatelství Grada Lucie Josková a Pavel Prada. Zvažují možnost neplatnosti, případně nezávaznosti takového jednání, kdy např. dva členové představenstva podepíší výpověď, přestože ani jeden z nich není pověřen jednáním se zaměstnanci nebo není předsedou představenstva. Podle § 164 NOZ totiž platí, že „*má-li společnost s kolektivním statutárním orgánem zaměstnance, pověří jednoho člena statutárního orgánu právním jednáním vůči zaměstnancům; jinak tuto povinnost vykonává předseda statutárního orgánu.*“ Z toho tedy vyplývá skutečnost, že pověřený člen představenstva se stává jediným oprávněným pro jednání ve vztahu k zaměstnancům, a to i tehdy, když je jinak potřeba k právnímu jednání více členů statu-

tárního orgánu. (Josková, Pravda, Zákon o obchodních korporacích s komentářem, GRADA Publishing, 2014)

Protože členem družstva může být i právnická osoba, je tedy možné, aby i právnická osoba byla členem statutárního orgánu. Veškerá ustanovení zákona se poté vůči zástupci právnické osoby použijí stejně.

Představenstvo ovšem není jediné, komu zákon umožňuje zastupovat obchodní korporaci. Má-li výrobní družstvo zaměstnance, může jednáním pověřit kteréhokoli z nich.

3.3.2. Funkce členů statutárního orgánu výrobního družstva

Do funkce člena statutárního orgánu může být zvolena pouze osoba plně svéprávná, a to i v případě zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu (§ 152 odst. 2 NOZ). Ten, kdo má být zvolen za člena orgánu, musí být zároveň členem družstva. Není možné, aby členem představenstva byl někdo mimo družstvo. Členem naopak nemůže být ten, kdo není bezúhonný ve smyslu zákona o živnostenském podnikání, a stejně tak ani ten, u něhož existuje skutečnost, která je překážkou provozování živnosti. Člen představenstva navíc nesmí být současně členem kontrolní komise nebo jinou osobou oprávněnou jednat za družstvo. (NOZ a ZOK)

Funkční období musí mít maximální délku pět let. Zákon určuje, že *„funkční období členů voleného orgánu končí všem jeho členům stejně“*. Což v praxi znamená, že volby členů představenstva a ostatních volených orgánů probíhají vždy najednou.

Při rozhodování a hlasování má každý člen orgánu právě jeden hlas, přičemž podle § 633 ZOK *„se nepřihlíží k ujednáním stanov, usnesením orgánů družstva a ujednáním smluv, kterými se členovi družstva přiznávají hlasy v rozporu s tímto zákonem.“*

Nová legislativa také hovoří rozsáhleji o uzavření smlouvy o výkonu funkce. Tato smlouva musí být sjednána písemně a je nutné, aby ji schválila členská schůze. Pokud družstvo takovou smlouvu se zvoleným členem představenstva neuzavře, případně ji členská schůze neschválí, má se za to, že výkon funkce člena statutárního orgánu je bezplatný. Pokud někdo vykonává činnost jako člen představenstva a nemá s družstvem uzavřenou a schválenou tzv. příkazní smlouvu, vykonává tuto činnost od 1. července 2014 bez nároku na odměnu. Existence smlouvy tedy není obligatorně nutností, nicméně vzhledem k tomu, že odpovědnost členů statutárního orgánu nelze omezit, jeví se mi jako velmi žádoucí. Blíže o tom v kapitole o odpovědnosti členů statutárních orgánů.

Změna také nastala v názvu smlouvy. Původně mandátní smlouva je nahrazena smlouvou o příkaze nebo příkazní smlouvou.¹ Mandátní smlouvu tedy již NOZ nezná, byť obsah i forma smlouvy zůstává zachována. Nicméně zákon nezakazuje využívat ve smluvních vztazích i nadále názvu „mandátní smlouva“. Podle autorů publikace Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů se tedy jakákoli smlouva posuzuje podle obsahu a významu, nikoli podle názvu, což odvozují z ustanovení § 10 odst. 1 NOZ. (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů, Forum, 2014)

3.3.3. Výkon funkce statutárního orgánu výrobního družstva

Výkon funkce člena statutárního orgánu s sebou nese řadu povinností, odpovědností, jejichž porušení nebo nedodržení vede k sankčním opatřením. Vzhledem k tomu, že představenstvo ze zákona plní pokyny členské schůze, mohlo by se zdát, že odpovědnost za chybné či nezákonné kroky bude nést pouze členská schůzka jako vrcholný orgán družstva. Zákon také uvádí, že usnesení členské schůze nesmí být v rozporu s právními předpisy. Představenstvo má tedy možnost plnění usnesení odmítnout, a vyvinut se tak případně z postihu náhradou způsobené škody.

Aby bylo možné specifikovat činnost představenstva, je třeba si uvědomit, které činnosti nespádají do působnosti představenstva, ale jsou ze zákona určeny zejména členské schůzi, případně dle jiného právního předpisu např. zaměstnancům. Tato právní jednání jsou uvedena v tabulce č. 1. O dalších omezeních pravomocí představenstvem budu psát v druhé části mé práce.

I přesto se mohou členové představenstva dostat do situace, kdy budou zodpovědní za dluhy družstva svým majetkem a bude jim hrozit riziko povinnosti náhrady škody a další postihy. ZOK hovoří v § 51 Pravidla jednání členů orgánů takto: „*Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace...*“ Více o odpovědnosti statutárních orgánů popíšu v kapitole 4.

Tabulka č. 1

¹ Jde o smlouvy příkazního typu. „*Jedná se o jeden z nejstarších klasických smluvních typů využívaných již v římském právu, přičemž v našich obchodních vztazích se vžilo dosavadní označení mandátní smlouva.*“ (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů, Forum, 2014)

Činnosti nespádající do kompetence představenstva	Komu přísluší právní jednání
Změna stanov	Pokud o změnách rozhodne členská schůze a nejedná se o změnu z důvodu jiné právní skutečnosti, např. změna legislativy
Volba a odvolání členů a náhradníků členů představenstva a kontrolní komise	Členská schůze, příp. zaměstnanci družstva v případě, že podle jiného právního předpisu volí jednoho či více členů kontrolní komise
Určení výše odměny členů orgánů družstva zřízených stanovami	Členská schůze, pokud je oprávněna dle stanov tyto orgány nebo jejich členy volit a odvolávat
Schválení účetní závěrky	Členská schůze
Schválení smlouvy o výkonu funkce	Členská schůze
Schválení poskytnutí finanční asistence	Členská schůze
Rozhodnutí o námitkách člena proti rozhodnutí o jeho vyloučení	Členská schůze
Schvalování jednání učiněných za družstvo do jeho vzniku	Členská schůze
Rozhodnutí o rozdělení zisku či úhradě ztráty	Členská schůze
Rozhodnutí o uhrazovací povinnosti	Členská schůze
Rozhodnutí o použití rezervního fondu	Členská schůze
Rozhodnutí o vydání dluhopisů	Členská schůze
Schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, který by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti družstva	Členská schůze
Rozhodnutí o přeměně družstva	Členská schůze
Schválení smlouvy o tichém společenství a její změny a zrušení	Členská schůze
Schválení smlouvy o dalším členském vkladu a její změny a zrušení	Členská schůze, pokud stanovy neurčí, že ji neschvaluje
Rozhodnutí o zrušení družstva s likvidací	Členská schůze
Volba a odvolání likvidátora, rozhodnutí o odměně	Členská schůze
Schválení zprávy likvidátora o naložení s likvidačním zůstatkem	Členská schůze

Zdroj: ZOK

Opakované a závažné porušování výše popsané povinnosti může mít za následek vyloučení osoby z výkonu funkce člena statutárního orgánu. § 65 ZOK tuto situaci definuje tak, že „soud může i bez návrhu rozhodnout o vyloučení, vyjde-li najevo, že člen statutárního orgánu v posledních 3 letech opakovaně a závažně porušoval péči řádného hospodáře“. (ZOK)

K vyloučení z výkonu funkce může dojít i v průběhu insolvenčního řízení s družstvem. O vyloučení může rozhodnout soud podle § 64 ZOK, pokud vyjde najevo, že „výkon funkce osoby podle § 63 s přihlédnutím ke všem okolnostem případu vedl k úpadku obchodní korporace.“ Stejným způsobem může být vyloučen i člen představenstva, který vstoupil do své funkce až po zahájení insolvenčního řízení, a to pokud jeho jednání přispělo ke snížení majetkové podstaty a tedy k poškození věřitelů družstva. (ZOK)

Ustanovení § 161 NOZ připouští i možnost zmocnění dalšího člena představenstva, který může zastoupit chybějícího člena představenstva při neúčasti na hlasování. Ovšem přístupné je to pro jednotlivý konkrétní případ. V ustanovení § 164 NOZ se dále uvádí, že „neurčí-li zakladatelské právní jednání, jak jeho členové právníckou osobu zastupují, činí tak každý člen samostatně. Vyžaduje-li zakladatelské právní jednání, aby členové statutárního orgánu jednali společně, může člen právníckou osobu zastoupit jako zmocněnec samostatně, jen byl-li zmocněn k určitému právnímu jednání. (NOZ)

3.3.4. Zákaz konkurence

Zákaz konkurence člena představenstva řeší § 710 ZOK. Člen statutárního orgánu podle odstavce 1 nesmí podnikat ve stejné činnosti, jako je předmět činnosti družstva, v němž je členem statutárního orgánu, a to ani ve prospěch jiných osob. Stejně tak nesmí zprostředkovávat obchody družstva pro jiného. Zároveň platí, že člen představenstva nesmí být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby, která se zabývá stejným předmětem činnosti nebo je v obdobném postavení. Výjimku tvoří pouze koncern, společenství vlastníků nebo družstvo, jehož členem jsou pouze jiná družstva. (ZOK)

O skutečnostech, které existují či nastaly v souladu s § 710 ZOK informuje člen představenstva družstvo předem. Pokud o této skutečnosti člen představenstva informuje zakladatele nebo členskou schůzi v okamžiku zvolení, nebo pokud skutečnost dle § 710 nastane později a člen představenstva na ni upozorní písemně, má se za to, že tuto

činnost zakázanou nemá. To neplatí, pokud některý ze zakladatelů nebo členská chůze vyslovili nesouhlas do jednoho měsíce ode dne, kdy byli upozorněni. (ZOK)

3.3.5. Střet zájmů

Nově jsou v ZOK také upravena pravidla o střetu zájmů, a to v ustanoveních § 54 až 58.

Obecněji o zastupování hovoří NOZ. V § 437 se píše jasně o konfliktu zájmů mezi zástupcem a zastoupeným: „Zastoupit jiného nemůže ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného, ledaže při smluvním zastoupení zastoupený o takovém rozporu věděl nebo musel vědět. Jednal-li zástupce, jehož zájem je v rozporu se zájmem zastoupeného, s třetí osobou a věděla-li tato osoba o této okolnosti nebo musela-li o ní vědět, může se toho zastoupený dovolat. Má se za to, že tu je rozpor v zájmech zástupce a zastoupeného, pokud zástupce jedná i za tuto třetí osobu nebo pokud jedná ve vlastní záležitosti.“ Přesnější pravidla však konkretizuje ZOK. Pokud se člen představenstva dozví, že při výkonu jeho funkce může dojít ke střetu zájmu se zájmem družstva, musí o tom informovat nejen ostatní členy představenstva, ale také kontrolní komisi, případně členskou schůzi. Jak je zřejmé z textu § 54 odst. 1 ZOK, stačí už pouze potenciální možnost, že ke střetu zájmů může dojít. Stejně to platí i v případě, že může dojít ke střetu zájmů osob jemu blízkých se zájmy družstva. Kontrolní komise nebo členská schůze pak mají možnost na vymezenou dobu pozastavit takovému členu představenstva výkon jeho funkce. Pokud člen představenstva poruší tuto informační povinnost a uzavře v zastoupení družstva smlouvu, která není v zájmu družstva, a kontrolní komise či členská schůze nemohou tím pádem rozhodnout o uzavření či o zákazu uzavření takové smlouvy, může to vést k povinnosti nahradit škodu způsobenou tímto jednáním – v podstatě tedy porušením povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, nebo může založit relativní neplatnost dané uzavřené smlouvy. (ZOK)

4. Odpovědnost členů statutárního orgánu družstva

Odpovědnost členů představenstva vzniká z hlediska výkonu jejich funkce ve třech rovinách – odpovědnost vůči družstvu, odpovědnost vůči ostatním členům družstva a odpovědnost vůči třetím osobám. (Tvrdíková, 2013)

Odpovědnost vůči družstvu spočívá především v právním jednání v zastoupení družstva, v obchodním vedení tak, aby družstvo prosperovalo, aby bylo schopné dostát svým závazkům a nedostalo se do úpadku. Jedná se tedy v podstatě o odpovědnost za škodu způsobenou družstvu. K tomuto dojde především za situace, pokud člen představenstva nebude jednat s péčí řádného hospodáře.

4.1. Odpovědnost z porušení péče řádného hospodáře

Zákon o obchodních korporacích v § 51 Pravidla jednání členů orgánů hovoří takto: *„Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace...“* Každý člen orgánu družstva má povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Při posuzování, zda bylo jednáno s péčí řádného hospodáře, se dle zákona přihlíží k tomu, jakou péčí by v obdobném případě vynaložila jiná *„rozumně pečlivá osoba, byla-li by v postavení člena obdobného orgánu obchodní korporace.“* (§ 51 odst. 1 ZOK). § 159 NOZ definuje péči řádného hospodáře jako jednání, které je loajální k družstvu, je při něm využíváno potřebných znalostí a pečlivosti, a porušení této péče je daleko přísněji sankcionováno než dříve. Pokud tímto jednáním totiž člen orgánu způsobí újmu, je povinen ji nahradit. Zákon ovšem umožňuje dohodu mezi obchodní korporací a členem orgánu, který újmu způsobil. Je nutné o tom sepsat smlouvu a tuto smlouvu musí schválit v případě družstva členská schůze (§ 53 odst. 3 a 4 ZOK). Jak jsem již uvedla výše, § 51 ZOK však v podstatě umožňuje využít tzv. pravidlo podnikatelského úsudku. Záleží tedy na konkrétním posouzení konkrétní situace, kdy za určitých stanovených kritérií svým jednáním člen statutárního orgánu neporuší svou povinnost. Nelze totiž požadovat, aby členové představenstva nesli odpovědnost za všechna rizika spojená s výkonem své funkce. Je nutné, aby jednali s potřebnou mírou znalostí a v dobré víře. Za těchto podmínek tedy nevznikne ani povinnost k úhradě škody, která jeho jednáním družstvu vznikla.

I když i nadále platí, že majetková odpovědnost členů družstva, a tedy i členů představenstva, je oddělená od majetkové odpovědnosti družstva, mohou členové představenstva nebo předseda družstva ručit za splnění povinností družstva i svým osobním majetkem. Toto ručení může vzniknout z rozhodnutí insolvenčního soudu. JUDr. David Karabec ve svém internetovém článku *Změny v právním režimu družstev* uvádí „*Aby soud o vzniku ručení rozhodl, musí být současně splněny následující podmínky:*

- a) *věřitel družstva nebo insolvenční správce družstva musí podat soudu návrh na vydání rozhodnutí o vzniku ručení*
- b) *soud rozhodl, že družstvo je v úpadku*
- c) *člen statutárního orgánu věděl nebo mohl vědět, že je družstvo v hrozícím úpadku, a v rozporu s péčí řádného hospodáře neučinil za účelem odvrácení vše potřebné a rozumně předpokládatelné.“*

Z citovaného tedy vyplývá, že ručení není automatické, soud o něm však může rozhodnout, a to pouze na základě návrhu, nikoli z moci úřední. (Karabec, 2014)

V případě, že insolvenční řízení proti družstvu bylo zahájeno na návrh jiné osoby než dlužníka a soud rozhodl, že družstvo je v úpadku, musí členové jeho orgánů vydat prospěch získaný z výkonu funkce, který od obchodní korporace obdrželi, a to za období 2 let před právní mocí rozhodnutí o úpadku. To ovšem platí pouze v případě, že věděli nebo měli a mohli vědět, že je družstvo v úpadku, a přitom neučinili žádné potřebné a rozumné kroky k jeho odvrácení. Pokud člen představenstva nechce vydat tato plnění, nese důkazní břemeno toho, aby prokázal, že potřebné a rozumné kroky k odvrácení hrozícího úpadku provedl. Trochu paradoxní se zdá to, že pokud návrh na prohlášení podá sám dlužník, tedy představenstvo, potom člen statutárního orgánu nemusí vydat plnění obdržené za poslední 2 roky, a to i kdyby postupoval v rozporu s péčí řádného hospodáře. (ZOK)

Další sankci v souvislosti s úpadkem družstva vyvstává členům představenstva jako zástupcům družstva v případě, že nepodají včas a řádně insolvenční návrh. § 98 zákona 86/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), totiž říká, že „*dlužník, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem, je povinen podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležitě pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku.“* JUDr. Karabec ve svém článku uvádí, že osoba, která v rozporu s výše uvedeným nepodala včas a řádně insolvenční návrh, „*odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobila porušením této povinnosti, kdy škoda nebo jiná újma podle odstavce 1 spočívá v rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjiště-*

nou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel.“ (Karabec, 2014) Pokud ovšem osoba povinná k podání insolvenčního návrhu prokáže, že porušení této povinnosti nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení věřitele, nebo že okolnosti nastaly nezávisle na její vůli a nemohla je odvrátit, může se zprostit povinnosti k náhradě vzniklé škody. (InsZ)

4.2. Odpovědnost z porušení zákazu konkurence

Odpovědnost vůči družstvu má i takový člen představenstva, který poruší zákaz konkurence. Porušením tohoto zákazu se vystavuje možnosti sankcí ze strany družstva, a to dle § 5 ZOK: „*Obchodní korporace může požadovat, aby jí ten, kdo porušil zákaz konkurenčního jednání, vydal prospěch, který v důsledku toho získal, anebo aby na ni převedl z toho vzniklá práva, ledaže to vyžaduje povaha získaných práv.*“ Družstvo má právo požadovat vydání takového prospěchu také po jakémkoli jiném nabyvateli, ledaže by tento jednal v dobré víře. Toto právo musí obchodní korporace uplatit do 3 měsíců ode dne, kdy se o porušení zákazu konkurence členem představenstva dozvěděla, přičemž další lhůta říká, že to musí být do 1 roku od porušení. Prospěchem je míněn majetkový prospěch, a to jakýkoli – věci, práva, peníze. Oprávněnou osobou pro vydání prospěchu z porušení zákazu konkurence je však pouze družstvo. O vydání tohoto prospěchu nemůže žádat například věřitel. Nabízí se tak otázka, zda by nárok věřitele neměl za následek větší tlak na dodržování tohoto pravidla. Korporace sama totiž může od vymáhání prospěchu ustoupit, případně ho takto snadno může být využito k vyřizování osobních účtů, např. k odstranění nepohodlného člena představenstva. (Couřová, 2001)

4.3. Odpovědnost z porušení pravidel hospodářské soutěže

Protože veškeré podnikatelské činnosti je nutno podrobit pravidlům hospodářské soutěže, je člen statutárního orgánu svým jednáním zodpovědný i za to, že družstvo tato pravidla bude dodržovat. Největším problémem obecně mohou být tzv. kartelové dohody. „*Zakázané dohody (tzv. kartely) představují nejzávažnější porušení soutěžního práva. Jedná se o jakoukoli koordinaci mezi samostatnými soutěžiteli, která vede nebo by i jen mohla vést k narušení hospodářské soutěže,*“ vysvětlují autoři v publikaci Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů. Tyto kartely mohou mít podobu

například dohody o stanovení ceny, rozdělení trhu či třeba omezení produkce. Cílem těchto dohod je např. stanovit si, že zboží se nebude prodávat pod určitou cenou, rozdělit si například regiony nebo dodávat na trh méně zboží, aby jeho cena vzrostla. (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů, Forum, 2014)

Důležité je si uvědomit, že tyto dohody nemají písemné podoby a správnou formu řádné smlouvy, ale sjednávají se osobně. Je tedy třeba, aby si členové představenstva dávali pozor např. i při setkáních v rámci akcí a setkání, neboť *„uzavření zakázané dohody může být spatřováno i jen v tom, že se zástupci konkurenčních podniků při jedné setkáji a sdělí si své představy o budoucím vývoji cen.“* (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů, Forum, 2014)

Porušením tohoto pravidla se členové statutárních orgánů vystavují riziku odpovědnosti za škodu, kterou svému družstvu tímto jednáním způsobí. Tato škoda může být jednak pokuta za porušení hospodářské soutěže, tak i výdaje v podobě nákladů na soudní řízení v případě žaloby a plnění z těchto žalob, nezanedbatelnou škodou by také byla ztráta dobrého jména družstva. Družstvo následně může způsobenou škodu po provinilém členovi představenstva vymáhat, případně vyvodit další sankce. (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů, Forum, 2014)

4.4. Odpovědnost dle jiných právních předpisů

Členům statutárního orgánu zastupujícím družstvo může vzniknout odpovědnost za porušení i jiných právních předpisů. Představenstvo totiž zodpovídá i za správné vedení účetnictví, tedy i za včasné a řádné placení daní a odvodů do sociálního a zdravotního systému². Za porušení povinností vůči finančnímu úřadu nebo správě sociálního zabezpečení nebo zdravotní pojišťovně je primárně odpovědná právnická osoba – tedy družstvo. Družstvo jako takové tedy bude za případné porušení některé z těchto povinností sankcionováno. Mám za to, že osobní odpovědnost v tomto případě padá na představenstvo, které samo musí zabezpečit plnění povinností nebo tím může pověřit jinou osobu. Nicméně v tomto případě za plnění povinností pověřené osoby nese odpovědnost osoba, která druhou osobu k danému jednání zmocnila. (Tvrdíková, 2013)

² Toto ovšem platí pouze v případě, pokud má družstvo zaměstnance

4.5. Trestní odpovědnost

Při výkonu funkce statutárního orgánu se člen představenstva může dopustit různých trestních deliktů. Právnícká osoba, tedy družstvo, je odpovědná dle zákona č. 418/2011 Sb., zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (TOPO). Odpovědnost na straně statutárního orgánu, resp. jeho člena, pokud například porušením příkazní smlouvy nebo zákona naplní skutkovou podstatu trestného činu, řeší zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (TrZ). V § 8 odst. 1 TOPO uvádí „*Trestný činem spáchaným právnickou osobou je protiprávní čin spáchaný jejím jménem nebo v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednal-li tak*

- a) *statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, anebo jiná osoba, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat,*
- b) *ten, kdo u této právnické osoby vykonává řídicí nebo kontrolní činnost, i když není osobou uvedenou v písmenu a),*
- c) *ten, kdo vykonává rozhodující vliv na řízení této právnické osoby, jestliže jeho jednání bylo alespoň jednou z podmínek vzniku následku zakládajícího trestní odpovědnost právnické osoby, nebo*
- d) *zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení (dále jen „zaměstnanec“) při plnění pracovních úkolů, i když není osobou uvedenou v písmenech a) až c), jestliže jí ho lze přičítat podle odstavce 2.“*

Trestné činy, na něž se dle trestního zákona vztahuje trestní odpovědnost členů statutárních orgánů, jsou např. neoprávněné podnikání, zkreslování údajů o stavu hospodářství a jmění, zneužívání informací v obchodním styku, výše zmíněné neodvedení daně, pojistného na sociální a zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zkrácení daně, poplatku a jiné povinné platby, zpronevěra, podvod, porušování povinnosti při správě cizího majetku, poškozování či zvýhodňování věřitele. (Couřová, 2001).

V publikaci Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů se autoři dotýkají několika témat. Například popisují varianty zneužívání informací a postavení v obchodním styku. Vychází z § 255 TrZ, podle kterého má trestné jednání dvě varianty: „*tzv. insider trading, představovaný úmyslem pachatele opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch neoprávněným užitím informace dosud nikoli veřejně přístupné, získané z důvodu vlastního zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce, její zveřejnění*

podstatně ovlivňuje rozhodnutí v obchodním styku, a podnět nebo uskutečnění smlouvy či operace na organizovaném trhu cenných papírů nebo zboží“, tedy pokud člen představenstva nějakou informaci, která ještě není zveřejněná, a on se o ní dozví dříve, využije ke svému profitu, a dále druhou variantu, „*tzv. selftrading (obchodování se sebou samým)*, pokud pracovník, člen orgánu, společník, podnikatel či účastník na podnikání dvou nebo více podniků či organizací se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu či prospěch uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jedné či více z nich.“ (TrZ)

4.6. Odpovědnosti z porušení ochrany osobních údajů

K jinému porušení pravidel může také dojít v souvislosti s ochranou osobních údajů. I za to, že dojde k porušení povinností při zpracování osobních údajů, může nést družstvo, potažmo jeho statutární orgán odpovědnost, a to pokud nezajistí řádně fungující ochranu těchto údajů. Autoři v knize *Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů* uvádí „*V případě porušení povinností upravených zákonem o ochraně osobních údajů se porušitel vystavuje možnému soukromoprávnímu i veřejnoprávnímu postihu, který spočívá v ukládání různých opatření k nápravě (např. odstranění závadného stavu, likvidace osobních údajů atd.) a pokut (např. pokuta do výše 10 mil. Kč za porušení povinností stanovené zákonem při zpracování osobních údajů ze strany správce nebo zpracovatele)*. (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, *Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů*, Forum, 2014) Družstvo se samozřejmě v případě takového porušení může své odpovědnosti zprostit, pokud prokáže, že například porušení povinnosti není chybou systémovou, ale k jejímu porušení došlo ze strany například konkrétního zaměstnance. V tom případě ale musí mít družstvo nastavený systém důsledné kontroly a ochrany a odpovědný člen statutárního orgánu důsledně uplatňuje a vyžaduje jeho dodržování od všech osob. (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, *Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů*, Forum, 2014)

Sankce jsou primárně ukládány právnické osobě, tedy družstvu, nicméně pokud člen představenstva nejednal při nakládání s osobními údaji v souladu se zákonem, vyplynou z tohoto porušení sankce právě pro statutární orgán.

4.6. Odpovědnost statutárních orgánů družstva vůči družstevníkům

Odpovědnost členů představenstva vůči společníkům – družstevníkům, se uplatní zejména při případné fúzi nebo změně právní formy nebo rozdělení společnosti. Fúze je obecně jedna z možných forem přeměny společnosti. Může k ní dojít buď formou splynutí s jinou společností – družstvem, nebo formou sloučení dvou či více družstev. Přeměnu společnosti řeší zákon č. 125/2008 Sb. o přeměnách obchodních společností a družstev (POS). Podle tohoto zákona mají členové představenstva povinnost vypracovat znaleckou zprávu, dále sestavit konečnou účetní závěrku, a to jako řádnou nebo mimořádnou, ke dni předcházejícímu rozhodný den fúze. Další povinností je sestavit zahajovací rozvahu k rozhodnému dni fúze. Představenstvo má také informační povinnost vůči ostatním členům družstva či věřitelům družstva. (POS)

Členové představenstva v tomto případě odpovídají za škodu, která vznikne z porušení těchto povinností, a to jak společníkům – členům družstva, tak i věřitelům. *„Osoby, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členem nebo členem dozorčí rady nebo kontrolní komise osob zúčastněných na přeměně, znalec nebo znalci pro přeměnu, znalec nebo znalci oceňující jmění osoby zúčastněné na přeměně a znalec přezkoumávající přiměřenost vypořádání poskytovaného ostatním společníkům při převodu jmění, odpovídají společně a nerozdílně za škodu, která vznikla porušením jejich povinností při přeměně osobě zúčastněné na přeměně, jejím společníkům nebo členům a věřitelům.“* (§ 50 odst. 1 POS).

Náhrada škody se přiznává soudním rozhodnutím, které je pro odpovědné osoby dle tohoto zákona závazné. Osoby, kterým soud uložil náhradu škody, musí zveřejnit výrok pravomocného rozhodnutí soudu bez zbytečného odkladu. Promlčecí lhůta pro právo na náhradu škody končí 5 let ode dne, kdy se zápis přeměny do obchodního rejstříku stal účinným vůči třetím osobám (§ 50 odst. 4 POS). Ovšem od právní moci rozhodnutí soudu o přiznání náhrady škody počíná běžet nová dvouletá promlčecí lhůta vůči všem oprávněným osobám.

Odpovědnosti za škodu se mohou členové představenstva zprostit, pokud dle § 50 odst. 2 POS prokáží, že jednali s právem předepsanou péčí. § 51 také říká, že zvláštní zákon může stanovit, že členové statutárních orgánů zúčastněné osoby, nebo i jen někteří z nich neodpovídají za škodu způsobenou při výkonu funkce, a že za tuto škodu odpovídá jiná osoba.

4.7. Pracovní smlouva versus smlouva o výkonu funkce

Zajímavé téma k zamyšlení nabízí problematika smluvního zajištění výkonu funkce statutárního orgánu. Zatímco na jedné straně existuje možnost pracovního poměru na základě pracovní smlouvy dle zákoníku práce, na straně druhé ZOK hovoří o smlouvě o výkonu funkce – o příkazní smlouvě. Diskuzi na toto téma před několika lety rozvířilo zejména rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. 3 Ads 119/2010-58. Celou problematiku tehdejší doby shrnuje Mgr. Hana Stiborová ve svém článku pro portál epravo.cz. Základním problémem tehdy bylo, že *„Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí sp. zn. 3 Ads 119/2010-58 totiž vyslovil závěr, že byl-li mezi jednatelem společnosti a touto společností uzavřen pracovněprávní poměr, je tato pracovní smlouva neplatná, pokud je náplň funkce ředitele společnosti shodná s činností jednatele společnosti. Neplatná pracovní smlouva pak nezakládá zaměstnanci účast na nemocenském pojištění a také účast na pojištění důchodovém.“*

Bylo běžné, že člen statutárního orgánu společnosti byl zároveň např. vrcholným manažerem. Na situaci tehdy reagovaly jak Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), tak i Generální finanční ředitelství (GFŘ). Strach v té době vyvolala myšlenka, že díky neplatným smlouvám nejsou členové statutárních orgánů účastni důchodovému, nemocenskému ani zdravotnímu pojištění. Další rovina znepokojení vznikla z hlediska daňového. Pokud je pracovní smlouva neplatná, jak je to s daňovou uznatelností v případě neplatnosti pracovní smlouvy?

ČSSZ ve svém prohlášení ze dne 10. 2. 2011 vyvěšeném na svém portále uvádí *„zdůrazňujeme, že byť pracovní smlouva je neplatná, jednatelé jsou účastni důchodového pojištění z titulu funkce, tudíž by jim odpracované roky většinou chybět neměly. A to v těch kalendářních měsících, ve kterých jim byl zúčtován započitatelný příjem ve výši rozhodného příjmu“*. Také GFŘ uvedlo, že *„... rozsudek NSS 3 Ads 119/2010-58 nemá ve své podstatě vliv na dosavadní správní praxi orgánů daňové správy (viz níže) a není ani důvodem za stávající legislativy tuto praxi měnit. Daňové řízení je ovládáno mimo jiné zásadou materiální pravdy (§ 8 odst. 3 DR), kdy správce daně vychází ze skutečného obsahu právního úkonu ve všech jeho souvislostech s tím, že je pak na daňovém subjektu, aby prokázal, že příjmy plynoucí v souvislosti s jeho činností pro právnickou osobu, jsou v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písm. a) ZDP (pracovněprávní nebo obdobný vztah) anebo naplňují znaky § 6 odst. 1 písm. b) a c) ZDP (práce členů družstev,*

společníků s.r.o. a dalších, odměny členů statutárních orgánů právnických osob). Pokud daňovému subjektu (tj. členu statutárního orgánu či jednatele) budou vypláceny mzdové prostředky, ze kterých bude plátcem daně odvedena daň ze závislé činnosti i zákonné odvody na sociální a zdravotní pojištění dle příslušných právních předpisů, jedná se u právnické osoby ve smyslu ustanovení § 24 odst. 1 ZDP o náklady daňově účinné. Toto platí v případě, kdy není jednoznačně prokázáno, že se jedná zcela o výplatu odměny členovi statutárních orgánů právnických osob, která by nebyla daňově účinným nákladem dle § 25 odst. 1 písm. d) ZDP. Odlišné daňové právní posouzení se bude vztahovat k příjmům jednatele společnosti s ručením omezeným souvisejícím s jeho činností pro společnost, kdy jak v případě příjmů z pracovněprávního poměru (§ 6 odst. 1 písm. a) ZDP), tak v případě příjmů z činnosti jednatele (§ 6 odst. písm. b) ZDP), půjde o náklad na dosažení, zajištění a udržení příjmů dle § 24 ZDP.“ (Ing. Jiří Nekovář, Ing. Jiří Nesrovnal - 327/23.02.11 - Mzdové náklady členů statutárních orgánů obchodních společností a družstev v případech tzv. souběhu výkonu funkce a pracovního poměru).

Bylo tedy zřejmé, že neplatnost pracovní smlouvy nutně nemusí znamenat výše popsané problémy. Přesto zákonodárci v roce 2012 novelizovali zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Vložením § 66d umožnili pověřit tzv. obchodním vedením společnosti zcela nebo z části jiného. „Tyto činnosti mohou být též vykonávány v pracovněprávním vztahu dle zvláštního právního předpisu zaměstnancem společnosti, přičemž tento zaměstnanec může být současně statutárním orgánem společnosti nebo jeho členem.“ V druhém odstavci § 66d také říká, že pokud dojde k souběhu funkce a obchodního vedení na základě pracovní smlouvy dle zákona č. 262/2008 Sb. zákoníku práce (ZP), tak tento pracovní poměr nemá žádný vliv na odpovědnost za porušení povinnosti vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře vyplývající z výkonu funkce statutárního orgánu.

ZOK však již neobsahuje možnost pověření obchodním vedením jako novelizovaný ObchZ, ovšem ani výslovně nezakazuje vykonávat funkci statutárního orgánu v pracovním poměru podle ZP. Jak jsem uvedla již výše, NOZ obsahuje jinou koncepci odpovědnosti – nikoli jménem, ale formu zákonného zastoupení. § 61 odst. 1 ZOK pouze říká „Jiné plnění ve prospěch osoby, která je členem orgánu obchodní korporace, než na které plyne právo z právního předpisu, ze smlouvy o výkonu funkce schválené podle § 59 odst. 2 nebo z vnitřního předpisu schváleného orgánem obchodní korporace, do jehož působnosti náleží schvalování smlouvy o výkonu funkce, lze poskytnout pouze se souhlasem toho, kdo schvaluje smlouvu o výkonu funkce, a s vyjádřením kontrolního

orgánu, byl-li zřízen.“ Nová zákonná úprava tedy nevylučuje možnost souběhu pracovního poměru a zároveň smlouvy o výkonu funkce statutárního orgánu. To ovšem může opět otevřít diskuzi z nejistoty, zda se tímto nevracíme k právnímu stavu před novelizací ObchZ, tedy před rokem 2012. Co není zákonem výslovně zakázáno, to je dovoleno, zde může i nemusí platit. Nejvyšší soud již jednou rozhodl o neplatnosti takových pracovních smluv a může tak učinit znovu.

Podíváme-li se tedy na záležitost z pohledu povinnosti placení daní, odvodů sociálního a zdravotního pojistného, rozdíl mezi zaměstnáním člena statutárního orgánu a pověřením výkonem funkce z hlediska nákladovosti není. Podle § 6 ZDP jsou příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky definovány takto:

„a) příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,

b) příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce a příjmy za práci likvidátorů,

c) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,

d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle písmen a) až c) nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává.“ (ZDP)

Zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů spolu se zákonem č. 267/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb. o daních s příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony upravuje tento článek § 6 ZDP v písm. c) *odměny 1. člena orgánu právnické osoby, 2. likvidátora.*“

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že ať plyne členovi statutárního orgánu společnosti příjem z titulu pracovní smlouvy nebo příkazní smlouvy (smlouvy o výkonu funkce), je poplatníkem daně z příjmu příjemce odměny a plátcem družstvo. Základem pro výpočet daně jsou v obou případech příjmy zvýšené o pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění, které je povinen platit zaměstnavatel, v tomto případě družstvo. (ZDP)

Také v oblasti placení sociálního a zdravotního pojištění není rozdíl mezi prací na základě pracovní smlouvy a smlouvy o výkonu funkce. Podle České správy sociálního zabezpečení jsou důchodového pojištění účastny tyto osoby:

- *“zaměstnanci v pracovním poměru,*
- *příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky, vojáci z povolání a státní zaměstnanci podle zákona o státní službě,*
- *členové družstva v družstvech, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci*
- *osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce*
- *zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti ,*
- *zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce, pokud jim byl v kalendářním měsíci zúčtován příjem v částce vyšší než 10 000 Kč*
- *soudci,*
- *členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,*
- *poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu*
- *prezident republiky, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv,*

- *dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,*
- *do 31. 12. 2012 pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče, nebo kterým je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu,*
- *od 1. 1. 2013 osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle ustanovení zákona o sociální ochraně dětí.*
- *osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazení do práce,*
- *pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,*
- *společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,*
- *prokuristé,*
- *členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří jsou za činnost v těchto orgánech odměňováni, pokud se jejich příjem za činnost v těchto orgánech považuje za příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky podle zákona o daních z příjmů,*
- *likvidátoři,*
- *vedoucí organizačních složek právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku a místo výkonu práce těchto vedoucích je trvale v České republice.*
- *Osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení (účinnost od 1. 1. 2014)*
- *fyzické osoby, výše neuvedené, s výjimkou členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří nevykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva (účinnost od 1. 1. 2014).”*
(<http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/ucast-na-pojisteni/povinna.htm>)

Veřejného zdravotního pojištění jsou povinny se účastnit všechny osoby s trvalým pobytem v ČR (bez ohledu na státní občanství) a dále osoby, které zde trvalý pobyt nemají, ale jejich zaměstnavatel má sídlo nebo trvalý pobyt v ČR. Z hlediska placení

pojistého je tedy i v tomto směru lhotejně, zda člen představenstva pracuje na základě pracovní smlouvy nebo smlouvy o výkonu funkce. Stejně jako daň z příjmu, tak i pojistné na sociální a zdravotní pojištění odvádí zaměstnavatel, a to i tu část, kterou platí za sebe zaměstnanec (za kterého se v našem případě považuje i člen statutárního orgánu). (Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění)

Otazník však může viset nad odpovědností zaměstnaného člena statutárního orgánu. V případě zaměstnaneckého poměru dochází k omezení odpovědnosti. Zaměstnanec je ze zákona odpovědný za škody způsobené zaměstnavateli pouze do výše 4,5násobku jeho průměrného měsíčního výdělku.³ Statutár ovšem odpovídá za škodu družstvu v podstatě neomezeně (viz čl. 4). To bude mít jistě vliv na případný nárok a vymáhání náhrady škody způsobené družstvu.

Je tedy na družstvech (a samozřejmě i na ostatních obchodních korporacích), jak si s nastalou situací poradí.

O možných řešeních tohoto problému se zmíním v praktické části mé práce.

4.8. Podíl na zisku a uhrazovací povinnost při vykázané ztrátě

Podle ZOK mohou stanovy družstva určit členům podíl na zisku. Stanovy také určují, za jakých podmínek a komu konkrétně podíl na zisku náleží. V § 586 odst. 2 ZOK upřesňuje: *„Neurčí-li stanovy způsob určení podílu člena na zisku určeném k rozdělení mezi členy, určí se v poměru jeho splnění vkladové povinnosti k členskému vkladu ke splacenému základnímu kapitálu družstva; u člena, jehož členství v rozhodném roce trvalo jen část účetního období, se podíl na zisku poměrně zkrátí.“*

Kromě podílu v případě vykázaného zisku však také může vzniknout situace, kdy hospodářský výsledek bude záporný. Pokud si družstvo ve stanovách ujednalo možnost uložit členům povinnost přispět na úhradu vzniklé ztráty, stanovuje § 588 ZOK limity uhrazovací povinnosti. Výše povinnosti musí být pro všechny členy stejná, a její maximální výši zákon omezuje maximálně na trojnásobek základního členského vkladu. Členové představenstva a kontrolní komise, nebo někteří z nich, však mohou mít tuto hranici stanovenou až na desetinásobku základního členského vkladu. Platí také, že *„nesmí být uložena ve vyšším rozsahu, než kolik činí skutečná výše ztráty družstva.“* (§

³ Tento limit ovšem neplatí, pokud škoda byla zaměstnancem způsobena úmyslně nebo pod vlivem návykových látek.

594 odst. 1 ZOK). Případný rozdíl – přeplatek, je nutné členovi vrátit ve lhůtě 3 měsíců ode dne zjištění této skutečnosti.

Povinnost podílet se na úhradě ztráty je možné ukládat opakovaně, ovšem vždy platí zásada, že celková výše úhrady nesmí překročit zákonem stanovené limity. Pokud za trvání členství tohoto limitu v součtu dosáhne, již takovému členovi nesmí být uložena. Povinnost úhrady lze uložit pouze v následujících případech:

- ztráta družstva byla zjištěná řádnou nebo mimořádnou účetní závěrkou,
- členská schůze tuto závěrku projednala,
- k úhradě byl primárně použit nerozdělený zisk z minulých let a rezervní či jiný fond,
- členská schůze přijala rozhodnutí o uhrazovací povinnosti do 1 roku ode dne skončení účetního období, ve kterém ztráta vznikla. (ZOK)

§ 590 ZOK také uvádí, že není nutné, aby se na úhradě ztráty podíleli všichni členové, ale je možné ji uložit pouze těm členům, kteří ztrátu způsobili nebo se na jejím vzniku podstatně podíleli. To opět směřuje k odpovědnosti členů statutárního orgánu z porušení péče řádného hospodáře.

Důležitá je také účinnost uhrazovací povinnosti. Podle § 591 ZOK *„je účinná až pro účetní období, které následuje po účetním období, ve kterém byla uhrazovací povinnost ve stanovách upravena nebo tato úprava změněna.“* Pro osoby, které byly členem jen po část účetního období, ve kterém ztráta vznikla, platí, že plní pouze poměrnou část.

5. Obecné povinnosti družstev v souvislosti s novou legislativou

Protože stanovy výrobních družstev založených před 1. 1. 2014 nevyhovovaly ustanovením a povinnostem uloženým novou legislativou, byly stanoveny lhůty, ve kterých musely obchodní korporace provést příslušné změny. Pokud tak neučinily, vystavují se riziku zrušení s likvidací, v případě nepřizpůsobení smluv o výkonu funkce hrozí statutárnímu orgánu ztráta nároku na odměnu a nastává fikce bezplatného výkonu funkce. Přehledněji o tom následující tabulka:

Tabulka č. 2

Zákonné kroky	Povinnost	Lhůta
Prizpůsobit stanovy družstva ZOK	ano	30. 6. 2014
Doručit nové stanovy do sbírky listin OR	ano	30. 6. 2014
Upravit smlouvy o výkonu funkce o odměně ZOK	ano	30. 6. 2014
Prizpůsobit stav zapsaný v OR stavu požadovaného rejstř. zákonem	ano	30. 6. 2014
Pokud se tak družstvo rozhodne, přijmout rozhodnutí o podřízení se ZOK jako celku	ne	31. 12. 2015

Zdroj: (Ružič, Valentová, Zahornadská, Beran, Michal, Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů, Forum, 2014)

V následujících kapitolách se budu věnovat výsledkům zjištěným z obchodního rejstříku a z dotazníkového šetření přímo u představitelů výrobních družstev.

6. Vlastní práce

Vlastní práce na studijním výzkumu se skládala ze dvou částí. Nejdříve jsem si namátkově prostudovala informace dostupné z obchodního rejstříku, zejména stanovy různých výrobních družstev.

Zaměřila jsem se na informace týkající se práv a povinností členů představenstva, jejich funkce, smluvního zajištění výkonu funkce, a obecně ujednání, která mají vliv na výkon a odpovědnost statutárního orgánu daného družstva. Vzhledem k časové náročnosti průzkumu veřejných zdrojů a absenci některých informací, jsem se rozhodla své šetření doplnit o dotazníkovou anketu přímo u předsedů či místopřededů jednotlivých družstev.

Dotazníkové šetření jsem tedy následně zaměřila zčásti na informace, které se dají zjistit i z obchodního rejstříku, nicméně jsem chtěla informace pojmout více plošně a od většího počtu respondentů. Zároveň jsem přidala otázky, na které není možné zcela plnohodnotně najít odpovědi z veřejných zdrojů. Dotazník jsem ještě doplnila i o otázky osobního charakteru, týkající se zejména vztahu daného člena představenstva k výkonu své funkce a přijetí či nepřijetí rozšířené odpovědnosti.

Kontakty k dotazníkovému šetření jsem získala z webových stránek Svazu českých a moravských výrobních družstev. Celkem jsem dotazník elektronicky odeslala 200 předsedům, příp. místopřededům členských družstev. Bohužel 12 mailů se vrátilo jako nedoručitelných. Responsí se vrátilo 42, což je více než 22% návratnost.

6.1. Výsledky šetření v číslech

Pro lepší představu o tom, jaká družstva se výzkumu zúčastnila, uvedu několik čísel. Výzkumu se zúčastnilo 85 % malých družstev (tedy družstev s počtem členů menším než 50), přičemž polovina těchto družstev má za statutární orgán pouze předsedu družstva, nikoli celé představenstvo. S výjimkou jednoho byla všechna družstva založená před 1. 1. 2014, tudíž se na ně vztahovala povinnost učinit příslušné kroky v souladu s novou legislativou. 82 % dotázaných družstev má zaměstnance. Necelá polovina družstev má v představenstvu právnickou osobu.

Na dotaz, zda družstvo zcela přizpůsobilo nebo přizpůsobí svoji organizační strukturu nové právní legislativě, odpověděli respondenti v 90 % tak, že tuto právní úpravu již družstvo přijalo a 10 % tak hodlá učinit v zákonem stanovené lhůtě.

Velmi zajímavé výsledky přinesl dotaz, na základě čeho vykonávají členové představenstva svoji funkci. Největší podíl zaujímá předpokládaný fakt, že zástupci družstva vykonávají svoji funkci např. na základě příkazní smlouvy. Tuto odpověď zvolilo celých 46 % respondentů. Na základě pracovní smlouvy, tedy podléhající zákoníku práce, funguje 16 % představenstev. Kombinaci obou smluv pak tvoří necelých 24 %, z toho 5 % členů představenstva, kteří mají náplně činností totožné. Celých 14 % uvedlo, že nevykonávají funkci statutárního orgánu ani na základě smlouvy o výkonu funkce, ani na základě pracovní smlouvy.

Pokud se podíváme na výsledky v oblasti omezení pravomocí představenstva členskou schůzí nad rámec zákonem stanovených úkonů, nejčastěji zmiňovaným právním úkonům představenstva, ke kterým je vždy vyžadován souhlas členské schůze, patří uzavření smlouvy o nabytí nebo zcizení vlastnického práva, jejich ztížení věcnými právy třetích osob, dále uzavírání smluv o závazcích družstva mimo jeho běžné podnikání, nebo třeba uzavření smlouvy o úvěru či půjčce. Na druhou stranu právo podmínit či omezit převoditelnost družstevního podílu má více než polovina statutárních orgánů. Také pověření jednáním se zaměstnanci náleží v 75 % předsedovi představenstva, v 17 % jinému členovi představenstva, 8 % respondentů uvedlo jinou pověřenou osobu.

K zamyšlení také vedou výsledky šetření ohledně zástupců právnických osob, které jsou členem představenstva. Z osmnácti družstev, ve kterých je členem statutárního orgánu právnická osoba, musí 15 zástupců být též členem družstva. Dvanáct těchto zástupců nesmí k jednání zmocnit další osobu.

Na otázku, zda po 1. lednu 2014 tvoří družstvo nedělitelný fond, odpověděla polovina respondentů, že ano. Nutno ovšem poznamenat, že druhá polovina respondentů, jejichž družstva netvoří nedělitelný fond, ho pouze přetransformovala na jiný fond, ať už rezervní nebo jiné.

Poslední blok otázek byl nepovinný a týkal se osobního vnímání a přístupu daného člena představenstva ke své pozici po rekodifikaci. Přestože respondenti mohli odpovědi na tyto otázky vynechat, vyjádřili se všichni, kteří dotazník vyplnili. 74 % uvedlo, že cítí a vnímají větší rizikovost pro svou osobu, 59 % jich přemýšlelo a zvažovalo setrvání ve své funkci i po změně legislativy. Být odpovědný ve vztahu ke své funkci označilo téměř 90 % z dotazovaných jako jeden z nejdůležitějších přístupů k výkonu funkce statutárního orgánu.

6.2. Podrobení se družstev ZOK

Z dotazníkového šetření i z šetření v obchodním rejstříku vyplynulo, že družstva se rozhodla zcela přijmout novou zákonnou normu. Žádné z náhodně vybraných družstev z obchodního rejstříku ani žádné z dotazovaných družstev nevyužilo možnost ponechat některé záležitosti pod právní úpravou obchodního zákoníku.

Je zřejmé, že družstva dospěla k názoru, že jednodušší pro budoucí právní jednání a případné řešení sporů bude podrobit se zcela nové legislativě. Nedojde tak k tomu, že právní jednání by mohlo být vysvětlováno různými způsoby dle výkladu dvou různých zákonů. Proto se mi toto rozhodnutí jeví jako správné a prozíravé, neboť předchází mnoha případným nepříjemnostem.

Hypotéza, že se družstva zcela podrobila nebo podrobí novým zákonům se zcela potvrdila.

6.3. Smluvní zajištění výkonu funkce

Problém smluvního zajištění výkonu funkce je stále komplikovaný. Protože zákon nemluví ohledně této věci zcela jasně, stále existuje mnoho družstev, kde předseda představenstva vykonává svoji funkci buď na základě pracovního poměru, nebo na základě souběhu funkce a pracovního poměru, přičemž náplň práce je v obou smlouvách totožná. 14 % dotazovaných dokonce nevykonává funkci člena představenstva na základě žádného smluvního dokumentu. Ze zákona je tak jejich funkce bezplatná a výkon funkce nezakládá ani nárok na sociální a zdravotní pojištění, ani nepodléhá dani z příjmu.

Družstva, kde členové statutárních orgánů pracují na základě smlouvy o výkonu funkce, ať už v jakékoli podobě, fungují zcela v souladu se zákonem. Jejich smlouvy jsou platné a nehrozí jejich případné zneplatnění. Zároveň jsou členové představenstva ze zákona sociálně i zdravotně pojištěni. Také v oblasti odpovědnosti nevzniká žádný problém či nesrovnalost. Funkcionář je plně odpovědný dle ZOK a NOZ, jeho odpovědnost není omezena stejně, jako v případě zaměstnaneckého poměru.

V družstvech, kde jsou někteří členové statutárního orgánu zároveň zaměstnanci, tedy vykonávají také činnost na základě zákoníku práce, je situace již komplikovanější. V klidu mohou být ti zaměstnanci, jejichž pracovní náplň je odlišná od výkonu funkce – např. kdy předseda představenstva výrobního družstva zabývajícího se výrobou aku-

mulátorů je zároveň technologem ve výrobě. Sociálně i zdravotně pojištěný je z obou smluvních vztahů. Odpovědnost z výkonu funkce statutárního orgánu zůstává pracovním poměrem nedotčená, protože se nejedná o totožnou činnost. V práci např. technologa je zaměstnanec odpovědný za specifickou činnost, jeho odpovědnost sahá pouze do výše 4,5násobku platu. V případě porušení povinností plynoucích z výkonu funkce či zaměstnání by tedy nemělo dojít ke sporům, o jakou odpovědnost se jedná. Také nepředpokládám, že by některá ze státních institucí v budoucnu prohlásila takovou pracovní smlouvu za neplatnou.

Relativně bez starostí mohou být také v družstvech, kde členové statutárního orgánu nemají s družstvem uzavřenou žádnou smlouvu. Vykonávají svou funkci bezplatně, nejsou z výkonu funkce sociálně ani zdravotně pojištěni, neodvádějí daně z příjmu. Tato situace nastává u malých družstev s velmi malým počtem členů. V nich má každý z členů své určené místo a vykonává práci pro družstvo na základě pracovního poměru, a tato činnost nesouvisí s výkonem funkce. V těchto případech by placená funkce statutárního orgánu byla neekonomická a neefektivní.

Problémové však bude jistě smluvní zajištění výkonu funkce statutárního orgánu pracovní smlouvou, případně souběh smlouvy o výkonu funkce a pracovní smlouvy s totožnou náplní práce. I když výklad zákona je v současné době takový, že je tento postup možný, družstva se vystavují riziku, že se bude opakovat situace z roku 2010. V případě, že státní instituce prohlásí tyto smlouvy za neplatné, nastane problém nejen z hlediska zákonného pojištění, ale i daňového. Družstva budou muset dokládat, že mzdy a s nimi související položky účetnictví jsou daňově uznatelné, že na základě materiální pravdy se jedná o náklady vynaložené pro dosažení a udržení zisku.

Protože ZOK již neřeší odpovědnost v případě souběhu funkce a pracovního poměru jako tomu bylo v novelizovaném obchodním zákoníku, může v družstvu nastat situace, kdy bude velmi těžko rozlišitelné, podle jakého právního předpisu bude posuzována odpovědnost dotyčné osoby při porušení povinností. Novelizovaný obchodní zákoník v tomto ohledu stanovil jasně skutečnost, že pokud bude uplatňována odpovědnost z obchodního vedení po zaměstnanci, který je zároveň statutárním orgánem, bude tato odpovědnost posuzována jako odpovědnost člena statutárního orgánu, nikoli zaměstnance. ZOK na toto nemyslí, obchodním vedením družstva pověřuje představenstvo nebo předsedu družstva. Pokud tedy například obchodní ředitel družstva, který je na této pozici zaměstnán, ale zároveň je předsedou představenstva družstva, způsobí škodu nebo majetkovou újmu tím, že špatně povede obchodní případ, bude odpovědný jako zaměst-

nanec za prokazatelně vzniklou škodu do výše 4,5násobku svého platu, nebo bude odpovědný z pozice statutára neomezeně? Toto téma v budoucnu jistě přinese mnoho nových diskuzí a polemik. Teprve budoucnost ukáže, nakolik bude třeba upravit současnou legislativu nebo vydat potřebná stanoviska.

Šetření tedy neprokázalo uvedenou hypotézu, že členové statutárních orgánů mají s družstvy uzavřené smlouvy o výkonu funkce a jejich činnost není vykována bez smluvního zajištění. Výsledky šetření ukázaly, že někteří členové představenstev pracují na základě pracovních smluv, jejichž činnost je shodná s činností člena představenstva. Téměř 40 % družstev, která se šetření zúčastnila, má smluvní zajištění nastavené jiným způsobem, než jaké jsem chtěla dokázat ve své hypotéze.

Družstva, která mají smluvní zajištění činnosti představenstva nastavené problematickými způsoby uvedenými výše, by podle mého názoru měla přehodnotit svůj postoj k tomuto tématu. V budoucnu se mohou totiž dostat do situace, která v roce 2012 způsobila větší či menší potíže družstvům ve vztahu s českou správou sociálního zabezpečení a posléze i s finančními úřady.

6.4. Omezení právního jednání představenstva členskou schůzí

Představenstvo je ve své činnosti omezeno především zákonem. V řadě družstev jsou však pravomoci představenstva limitovány mnohem více. Členská schůze v těchto družstvech musí k některým právním krokům připojit svůj souhlas. Toto si družstva vymezila ve svých stanovách.

Následující přehled uvádí, v čem je jednání členů představenstva nejčastěji omezeno členskou schůzí nad rámec zákona, jak je uvedeno v tabulce č. 3.

Naopak mnohá družstva ve svých stanovách specifikují, upřesňují či vymezují pravomoci představenstva v širším rozsahu než jak ukládá zákon. Jedná se nejčastěji o:

- rozhodování o přijetí nových členů družstva,
- schvalování převodu družstevního podílu,
- může omezit či podmínit převoditelnost družstevního podílu,
- vedení údajů o bývalém členovi družstva,
- rozhodování o převodu členského podílu na dědice,
- uzavírání dohod o ukončení členství,
- rozhoduje o vyloučení člena družstva (posuzuje členská schůze),
- je zodpovědné za zápis z členské schůze,

- může určit prokuristu, jehož činnost se řídí zákonem stejně jako činnost představenstva.

Velmi často také bývá některý z členů představenstva pověřený jednáním se zaměstnanci. Nejčastěji je to předseda představenstva, a to v 71 % z dotazovaných, méně často již jiný určený člen představenstva. V zanedbatelném množství odpovědí byla uvedena jiná osoba, pověřená jednáním se zaměstnanci – především se jednalo o přímé nadřízené nebo ředitele podniku. Může zde tedy nastat situace, která je popisována již v teoretické části této práce. Pokud například výpověď zaměstnanci podepíše jiný člen představenstva, nebo např. dva, pokud tak ukládají stanovy, a ani jeden z nich není přímo pověřený jednáním se zaměstnanci, mohla by tato výpověď být napadena pro neplatnost.

Tabulka č. 3

Činnosti omezené členskou schůzí	Počet uvedení v dotazníku
Uzavření smlouvy o nabytí nebo zcizení vlastnického práva k nemovitostem nebo duševnímu vlastnictví, jejich ztížení věcnými právy třetích osob	20
Uzavření závazku družstva mimo jeho běžné podnikání	17
Uzavření smlouvy o nabytí nebo zcizení vlastnického práva k movitým věcem, jejich ztížení věcnými právy třetích osob	11
Uzavření smlouvy o úvěru, půjčce, zajištění dluhu družstva či třetí osoby	10
Šrotace movitých a nemovitých věcí s hodnotou vyšší než 5.000,-- Kč	1
Zástava či prodej majetku družstva v hodnotě vyšší než 500.000 Kč	1

Z výše uvedeného je zřejmé, že družstva se omezením pravomocí představenstva snaží chránit své zájmy a zájmy družstevníků. Nejčastěji jmenována jsou omezení v oblasti disponibility s majetkem družstva. Ať už s jedná o movitý, nemovitý či duševní majetek. Členská schůze nedává představenstvu možnost rozhodovat o nejsilnějších aktivech družstva bez toho, aby každý člen družstva mohl vyjádřit svůj názor. Část odpovědnosti na vedení družstva s péčí řádného hospodáře tak vztahují všichni členové sami na sebe. Pro samotnou práci představenstva toto může být obrovské pozitivum v případě, kdy se družstvo dostane do potíží. Na druhou stranu, je-li v některých přípa-

dech nutná rychlá reakce na konkrétní vzniklou situaci, může se dobrá příležitost nebo včasný zásah opozdit a způsobit škody.

Jako potenciálně problematické vidím také opačné situace. A to v těch případech, kde mají členové představenstva možnost sami rozhodovat např. o disponování s družstevním podílem, o přijetí či vyloučení člena družstva apod. I když by to tak být nemělo, tato benevolence ze strany členské schůze může např. ve vyhrocených situacích dovolit nedobrym osobním vztahům „zbavit se“ nepohodlného člena družstva nebo znemožnit členovi, který již nemůže z jakýchkoli důvodů dostát svým povinnostem vůči družstvu, aby svůj podíl svobodně převedl na jiného člověka, který by jeho povinností mohl plnohodnotně dostát. Výše popsané riziko bude pravděpodobně vyšší v družstvech s vysokým počtem členů. V menších družstvech je dle mého názoru snadnější se v nastalé situaci zorientovat a podobným záležitostem předejít.

Hypotéza, že představenstvo bývá často nad rámec zákona omezeno ve svém konání členskou schůzí, jejíž předchozí souhlas je k některým rozhodnutím nutný, se tedy tímto potvrdila.

6.5. Postavení zástupce právnické osoby v představenstvu družstva

Polovina dotazovaných družstev má ve svém představenstvu právnickou osobu. Tuto právnickou osobu zastupuje zplnomocněný zástupce právnické osoby. Zajímalo mě, jak se družstva dívají na účast těchto zplnomocněných zástupců na členství v družstvu.

Téměř 90 % požaduje po zástupci jiné korporace, která je členem jejich představenstva, aby byl současně členem družstva, v jehož představenstvu družstvo zastupuje. Téměř 70 % z těchto zástupců navíc nesmí zmocnit za účelem jednání coby člena statutárního orgánu jinou osobu.

Záměr družstev je dle mého názoru jasný. Zainteresovat co nejvíce tyto osoby na kvalitním fungování družstva. Každý člen statutárního orgánu musí být ze zákona členem družstva. Má tedy osobní zájem na tom, aby družstvo prosperovalo a dobře fungovalo. Mělo by být přirozené, že bude zájmy družstva hájit jako své vlastní. Pokud však zástupce právnické osoby v představenstvu není zároveň členem družstva, které vede, tento zájem může být menší a rozhodování nemusí vždy vést k požadovaným výsledkům.

Také zmocnění další osoby k za družstvo dle mého názoru není žádoucí ani pro družstvo, ani pro zástupce právnické osoby. V případě negativních dopadů konání zmocněnce totiž dopadnou důsledky na zmocnitele. Ten je ze zákona za toto jednání odpovědný a těžko by se mohl hájit tím, že nesprávné jednání svého zmocněnce nemohl ovlivnit nebo mu zabránit. V konečném důsledku však bude poškozeno právě družstvo. A i když v některých družstvech mají zástupci právnických osob možnost zmocnit jiného k jednání za družstvo, měli by tak činit opravdu pouze v nejnútnejších a nevyhnutelných případech.

6.6. Tvorba nedělitelného nebo rezervního fondu

Problematiku tvorby nedělitelného nebo rezervního fondu je možné rozdělit do dvou oblastí. Z pohledu obchodní korporace zda tvořit či netvořit fond a odčerpávat si tak peníze ze zisku, které by bylo možné použít na další rozvoj obchodní korporace. Z pohledu člena statutárního orgánu a potažmo všech členů družstva, má tvorba rezervního či nedělitelného fondu družstvem naprosto jiný rozměr. Jeho neexistence může negativně dopadnout na všechny členy tvrdou realitou uhrazovací povinnosti.

Polovina respondentů sdělila, že družstvo nedělitelný fond po 1. 1. 2014 nevytváří. Pokud bych měla vycházet pouze z tohoto výsledku, zdálo by se, že polovina družstevníků je smířena s tím, že v případě vykázané ztráty budou tuto ztrátu muset uhradit dle svých členských podílů. To může být jistě spravedlivé, nicméně pro některé členy, potažmo členy představenstva, jejichž uhrazovací povinnost je několikanásobně vyšší, to může v určitých rozměrech znamenat i existenční problémy.

Vezměme si jako příklad malé družstvo o 5 členech. Statutárním orgánem je předseda družstva. Členský vklad je ve výši 50.000 Kč. Družstvo bude mnoho let fungovat, povede se mu dobře. Družstvo nebude vytvářet rezervní fond, zisk si budou členové pravidelně rozdělovat. Přijde ovšem doba, kdy začne být činnost družstva ztrátová. První rok vznikne ztráta 400.000 Kč. Členská schůze rozhodne, že se na úhradě ztráty budou všichni, a to včetně předsedy družstva, podílet rovným dílem. Každý člen tedy bude muset uhradit jednorázově 80.000 Kč. Už tato částka může u některých členů způsobit problémy. Další rok se povede relativně dobře, družstvo skončí s mírným ziskem, který rozdělí mezi své členy. Další rok se ovšem špatná situace bude opět opakovat. Ztráta bude činit znovu 400.000 Kč. V tuto chvíli už není možné uložit všem uhrazovací povinnost rovným dílem, pokud družstvo chce uhradit

ztrátu v plné výši. Členové družstva jsou povinni uhradit maximálně trojnásobek svého vkladu, tedy v tomto případě sumu 150.000 Kč. Protože již 80.000 Kč uhradili před dvěma lety, nyní je jejich uhrazovací povinnost rovna 70.000 Kč. To je za 4 členy 280.000 Kč. Zbývajících 120.000 Kč musí uhradit předseda družstva. To už samozřejmě může znamenat pro předsedu družstva v důsledku i existenční problém. A tato situace by teoreticky mohla pokračovat a opakovat se i dále.

Tento katastrofický scénář však podle mého podrobnějšího zkoumání družstvům nehrozí. I když netvoří přímo nedělitelný či rezervní fond, tvoří většina z nich jiné fondy ze zisku, které jsou stanovami primárně určené k úhradě případné ztráty, případně které jsou určeny k úhradě ztráty, na jejíž výši nestačí objem již vytvořeného nedělitelného nebo rezervního fondu. Jedná se například o fond rozvoje, fond sociální (na zlepšení sociálních podmínek zaměstnanců), fond podílový (na výplatu podílů ze zisku) apod. Příděl do těchto fondů a jejich užití podléhá schválení členskou schůzí. Tvorbu těchto fondů zajišťují družstva z disponibilního zisku po odvodu daně z příjmu právnických osob. Družstva také zachovávají povinnost držet rezervní či nedělitelné fondy po celou dobu trvání družstva. Není tedy možné je rozdělit, a to ani z části, mezi členy družstva dříve, než družstvo činnost ukončí.

Hypotéza, že družstva netvoří nedělitelný, rezervní či jiný fond na úhradu ztráty, se tedy nepotvrdila. I když se fondy v mnohých případech jmenují jinak, jejich význam zůstává zachován.

6.7. Osobnost člena představenstva a nová legislativa

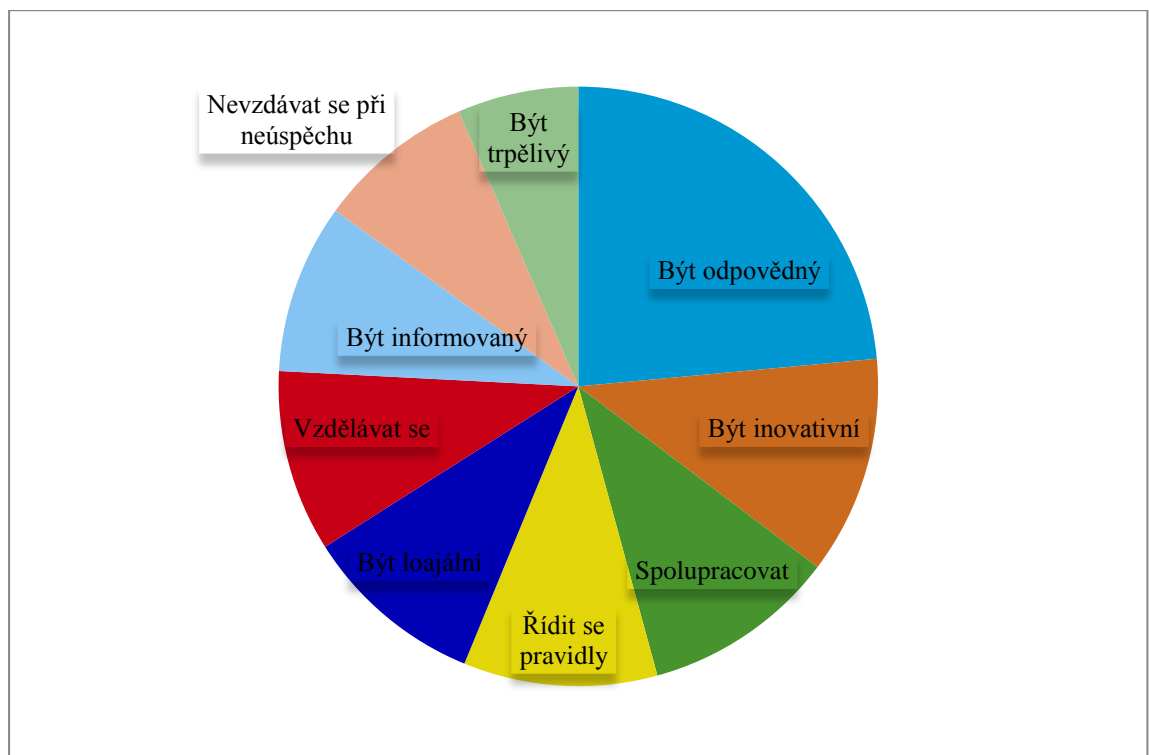
Poslední zkoumanou problematikou bylo, jak vnímají skuteční členové představenstev vlastní postavení, a to v souvislosti s účinností NOZ a ZOK.

Jak jsem již uvedla výše, i když nemuseli, zodpověděli poslední otázky všichni, kteří se výzkumu zúčastnili. Otázky směřovaly k tomu, zda-li se cítí být více ohroženi novým rozměrem odpovědnosti za své působení ve statutárním orgánu družstva a zda-li bilancovali setrvání ve funkci i po 1. 1. 2014.

Naprostá většina statutárů, celých 74 % z nich, uvedla, že pocítují zvýšenou zodpovědnost za své jednání a jsou si velmi dobře vědomi možných dopadů na vlastní majetek v případě úpadku družstva. I přesto více než 40 % statutárů nezvažovalo přijetí či setrvání ve funkci v souvislosti s větší majetkovou odpovědností. Většina, tedy 59 %, však přemýšlela o tom, zda-li se své funkce nevzdá.

Nabízí se v tuto chvíli otázka, jakým způsobem chtějí členové statutárních orgánů výrobních družstev dostávat svým povinnostem? Jaké postoje preferují, aby se jednou nedostali do situace, kdy úpadek družstva, jež vedou, ohrozí jejich osobní majetek. O vlastnostech, dovednostech, návycích či znalostech, které nejvíce preferují členové představenstev, vypovídá graf č. 1. Na otázku, která zněla „Která z následujících tvrzení vystihují nejlépe váš postoj k funkci člena představenstva?“ odpověděli respondenti následujícím způsobem. Nejčastěji jmenovaným tvrzením je „být odpovědný“, následováno „být inovativní“, „spolupracovat“ a „být loajální“.

Graf č. 1

Hypotéza, že si členové statutárních orgánů uvědomují vlastní zvýšenou odpovědnost, rozhodovali se, zda setrvají či přijmou funkci statutára, a podrobují tomu svá jednání, se zcela potvrdila.

7. Diskuse

Z výzkumu, jako podkladu pro praktickou část této bakalářské práce, vyplynulo mnoho zásadních otázek pro budoucí fungování nejen výrobních družstev, ale obecně obchodních korporací.

Nový občanský zákoník i zákon o obchodních korporacích mají na jedné straně více dispozitivní charakter, než míval obchodní zákoník, na druhou stranu však přinášejí i přísnější sankce při nedodržení stanovených povinností. Přináší větší svobodu v rozhodování o tom, jak bude družstvo fungovat, kdo bude mít větší či menší rozhodovací pravomoci, jaké bude pojetí či koncepce jejich podnikání. O tom všem se rozhodovala družstva v první polovině roku 2014. I když se termín šesti měsíců na změnu stanov a jejich úpravu tak, aby odpovídaly nové legislativě, zdál zpočátku krátký, družstva si s novým úkolem poradily bez větších problémů. Přijetím a podrobením se zcela nové právní úpravě dala družstva najevo, že si uvědomují možné problémy, ke kterým by mohlo dojít při takřkajíc „dvojakém“ výkladu z části z obchodního zákoníku a z části ze zákona o obchodních korporacích. Přijetím ZOK zcela za svůj tedy předejdou družstva zbytečným nákladům při soudních sporech, mohou se vyhnout nedorozuměním z nepochopení právní situace.

Postavení člena statutárního orgánu nebylo a v budoucnu ani nebude jednoduché. Na jedné straně možnost pozitivně, ale i negativně, ovlivnit chod, fungování a hospodaření obchodní korporace, na druhé straně obrovská odpovědnost v případě neúspěchu a s tím související potíže, hrozící přesáhnout až do osobní roviny.

Je vidět, že družstevníci si uvědomují možné obtíže a snaží se jim předcházet. Zejména omezování pravomocí představenstva nebo podmiňování jejich jednání souhlasem členské schůze je optimálním řešením. V zásadních otázkách totiž neleží zodpovědnost pouze na několika málo členech družstva, ale na celé členské základně. Konec konců i špatná rozhodnutí mohou mít negativní vliv na všechny členy družstva, nejen na členy statutárních orgánů. Důsledky případné insolvence totiž nedopadnou pouze na představenstvo a osobní majetek jeho členů, ale s existenčními problémy se například vlivem ztráty pravidelného příjmu mohou potýkat běžní členové či zaměstnanci družstva.

Odkládání části zisku do fondů jako pohotovou rezervu pro případ finanční krize či úhrady ztráty se ukázalo již v minulosti jako odůvodněné. I když nové zákony již nemají donucující prostředky, jak družstva přinutit fondy tvořit, z výsledků ankety vyplývá,

že to ani není třeba. Zachování tvorby jakékoli rezervy je chvályhodným a prozřetelným počinem v dnešní nejisté době. Pokud existují výrobní družstva, která žádné fondy pro případ vykázané ztráty nebo jiné akutní potřeby netvoří, vystavují se riziku strmého a tvrdého pádu a své členy velkým finančním újmám v osobní rovině. Již tento fakt sám o sobě svědčí o nezodpovědnosti vůči sobě samému a svým kolegům. Pokud tvorbu fondu nenavrhne sama členská schůze, doporučovala bych představenstvu s tímto návrhem přijít a prosadit ho.

Jedním z diskutovaných témat je také smluvní zajištění výkonu funkce. Nesprávné (nikoli však nezákonné) zajištění výkonu funkce jednak smlouvou o výkonu a jednak pracovněprávním vztahem s totožnou činností, mě vybízí k myšlence, zda se v podstatě nejedná o pokus, jak snížit vlastní odpovědnost. Jiný důvod pro takovéto řešení totiž nevidím. Bohužel velmi snadno se takovéto smluvní zajištění může stát dvojsečnou zbraní, která v budoucnu přinese družstvu i členům představenstva spíše potíže než prospěch, jako tomu bylo již v roce 2010.

Ovšem i přesto, že si členové představenstev uvědomují tíhu odpovědnosti, která leží na jejich bedrech, a i když se budou snažit sebevíc být odpovědní, loajální a podobně, k nesprávnému rozhodnutí vždy může dojít. Ke snížení dopadů takového rozhodnutí velmi dobře slouží pojištění odpovědnosti členů orgánů obchodních korporací, které dnes nabízejí mnohé pojišťovny (např. Česká pojišťovna, Pojišťovna Slavia, Kooperativa pojišťovna, Hasičská vzájemná pojišťovna a další). Každému, kdo je členem jakéhokoliv výkonného orgánu obchodní korporace a s výkonem jeho funkce souvisí rizika odpovědnosti za způsobené škody, lze tuto ochranu doporučit. Dle webových stránek různých institucí bývá v pojistné ochraně nejčastěji zahrnuto:

- škoda způsobená třetí osobě – zákazníkovi, věřiteli, dodavatelům, i samotnému družstvu,
- náklady spojené s šetřením, právní ochranou či očištěním dobrého jména,
- různá penále a pokuty plynoucí ze skutku.

Některé pojišťovny také mají dodatečné lhůty pro zjištění a oznámení práv až 12 měsíců, pro bývalé členy orgánů až 60 měsíců.

8. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat postavení představenstva družstva, rozsah oprávnění a odpovědností členů statutárních orgánů výrobních družstev. Dále popsat a analyzovat změny v postavení členů statutárních orgánů dle nové legislativy.

Téma práce jsem si vybrala proto, že ucelených publikací, které odrážejí výrazné změny, které s sebou nové zákony přinesly, je vzhledem ke krátké účinnosti zákonů velmi málo. Chtěla jsem upozornit na zvýšenou odpovědnost a vyzdvihnout možné dopady přísnějších regulí pro statutární orgány.

Některé hypotézy se potvrdily, některé ne. Hypotéza o podrobení se družstev nové legislativě se potvrdila zcela a stejně tak předpoklad, že právní jednání členů představenstva jako zástupců družstev je ve většině družstev omezeno. Jejich činnost podléhá schvalování členskou schůzí i nad rámec zákonných ustanovení. O velké zodpovědnosti svědčí i fakt, který potvrdil další hypotézu. Právní osoby v představenstvech družstev se musí nechat zastupovat ve většině případů takovou osobou, která je sama členem konkrétního družstva. Mnozí z těchto zástupců ani nemají možnost zplnomocnit k výkonu jinou osobu. Potvrdila se mi i domněnka, že přechod na nové zákonné podmínky donutil přehodnotit své postavení jednotlivé členy statutárních orgánů konkrétních družstev. Mnozí z nich zvažovali, zda-li se výkon jejich funkce nakonec neobrátí v jejich neprospěch.

Hypotéza o tom, že družstva využila možnost vytvořit nedělitelný či rezervní fond na úhradu ztráty, se nepotvrdila. I když některé družstva nemají nedělitelný fond, je tomu tak pouze podle názvu. Družstva tvoří jiné fondy, ze kterých v případě vykázané ztráty mohou tuto ztrátu uhradit.

Výše zmíněné výsledky tedy znamenají, že družstva dokázala zákonné změny uchopit správně a vytěžit z nich maximum pro bezproblémový chod družstva a spokojenost všech členů.

Naopak překvapivě dopadlo šetření ohledně hypotézy, že činnost členů představenstev je zajištěna pouze smlouvou o výkonu funkce, ať už v jakékoli podobě. Mnoho obchodních korporací se nepoučilo z událostí v letech 2010-2012 a mají se svými zástupci sjednanou kromě smlouvy o výkonu funkce ještě pracovní smlouvu na tutéž činnost. Tuto problematiku podle mého názoru mnohá družstva podcenila a mohou být v budoucnu nepříjemně zaskočena.

Věřím, že se mi podařilo obsáhnout široké rozpětí, které téma nabízí. Také si myslím, že některým otázkám by bylo možné věnovat mnohem více prostoru a rozebrat je mnohem hlouběji i z mnoha jiných hledisek, než pouze z právního. Analýza ekonomických dopadů nové právní úpravy na družstva, jejich členy a členy statutárních orgánů družstev, by jistě vydala na několik dalších prací.

Vzhledem k tomu, že jsem studentkou ekonomického oboru, nikoli právního, byla orientace v právních záležitostech pro mě těžší než by byla pro studenta právnické fakulty. Proto bych byla ráda, kdyby tato práce mohla v budoucnu sloužit jako studijní pomůcka pro studenty neprávnických oborů. Chtěla bych, aby práce pomohla lepšímu pochopení a orientaci v problematice zastupování družstev především studentům denního studia, kteří nemají zkušenosti z praktického života, a často mohou tápat nad smyslem některých opatření. Také si myslím, že by bylo vhodné se této problematice věnovat i nadále a obohatit do budoucna tuto práci o poznatky z praxe.

Klíčová slova

představenstvo, statutární orgán, odpovědnost, výrobní družstvo, výkon funkce, zákaz konkurence, střet zájmů, péče řádného hospodáře, hospodářská soutěž, ochrana osobních údajů

9. Summary

The aim of this thesis was to analyse the position of Board of Directors of cooperatives, the scope of privilege and the responsibility of members of statutory bodies of production cooperatives, and to describe and analyse changes in the position of members of statutory bodies, according to the new legislation.

I chose the theme because there is a lack of comprehensive publications that reflect the significant changes that have been brought by the new laws. I wanted to draw attention to increased responsibility and to highlight potential impact of stricter regulations for statutory bodies.

Some hypotheses were confirmed, e.g. the hypothesis of submission of cooperatives to the new legislation or the assumption that legal actions of members of the Board are limited in most cooperatives. Their activity is subjected to the approval of the members' meeting beyond the statutory provisions. Great responsibility is demonstrated by the following fact that confirmed another hypothesis: Legal entities of Boards of cooperatives should be represented by a member of a particular cooperative. The majority of representatives cannot authorize this performance to another person. I also confirmed the assumption that individual members of statutory bodies were forced by the new legal requirements to reconsider their position in appropriate cooperatives. Many of them weigh whether the exercise of their functions will not ultimately turn against them.

The hypothesis that cooperatives will take the opportunity not to create indivisible or reserve fund to cover losses was not confirmed. Even though some cooperatives do not create indivisible fund as such, it is only by name. These cooperatives create other funds to cover recognized losses.

The above results indicate that cooperatives were able to apply the legal changes correctly and to use them for smooth running of a cooperative and satisfaction of all members.

The following hypothesis turned out surprisingly: The investigation of whether the activity of board members is provided only due an executive service agreement, in whatever form, showed that many companies have not learned from the events in 2010-2012 and still make an employment contract with their representatives in addition to an executive service agreement. In my opinion, this issue is underestimated by many cooperatives and may become an unpleasant surprise in the future.

I believe I managed to cover the wide range of the topic. I also think that some of the issues deserve more time to deeper investigation in more aspects than just from a legal part of the problem. Further work on analysing the economic impact of the new legislation on cooperatives and their members can be done.

Keywords

Board of Directors, statutory body, responsibility, production cooperative, function, competition ban, conflict of interest, care due diligence, economic competition, protection of personal data

10. Přehled zdrojů

Knížní a elektronické

1. ŘÍMALOVÁ, Olga a Josef HOLEJŠOVSKÝ. (1999). *Družstva*. Praha: C. H. Beck.
2. DVOŘÁK, Tomáš. (2006). *Družstevní právo*. 2006. Praha: C. H. Beck.
3. ŠTENGLOVÁ, Ivana. (2010). *Obchodní zákoník: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2010.
4. ŠTENGLOVÁ, Ivana. (2014). *Zákon o obchodních korporacích s komentářem: s účinností od 1. 1. 2014 nahrazuje obchodní zákoník*. Praha: Grada.
5. HUNČOVÁ, Magdalena. (2006). *Družstva a jejich role v tržní ekonomice*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně.
6. KLÍROVÁ, Jana. (2001). *Corporate governance: správa a řízení obchodních společností*. Praha: Management Press.
7. MALÝ, Milan, Michal THEODOR a Jaromír PEKLO. (2002). *Řízení a správa společností (corporate governance)*. Praha: Vysoká škola ekonomická.
8. RUŽIČ, Dušan, Klára VALENTOVÁ, Jarmila ZAHORNADSKÁ, Jiří BERAN a Michal PETR. *Osobní odpovědnost a rizika statutárních zástupců a ředitelů: vznik odpovědnosti, existence rizik, preventivní opatření, správné postupy v krizové situaci: hotová řešení pro generální ředitele, jednatele, členy představenstev a dozorčích rad/ Daniel Kaucký... [et al.]*. (2013). Získáno 18. prosince 2014 z: <http://www.forum-media.cz/detail-produktu/osobni-odpovednost-a-rizika-statutarnich-zastupcu-a-reditelu.html>
9. TVRDÍKOVÁ, Šárka. (2013). *Odpovědnost a ručení za jednání podnikatele. Diplomová práce*. Jihočeská univerzita.

10. *Tradice a kvalita české družstevní výroby.* (2015) Získáno 1. března 2015 z: <http://www.klasa-vd.cz/tradice-kvalita>
11. *Okruh pojištěných osob.* (2014). Získáno 1. prosince 2014 z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/ucast-na-pojisteni/povinna.htm>
12. STIBOROVÁ, Hana. *Krátké shrnutí problematiky souběhu funkcí jednatele a ředitele s.r.o.* (2012). Získáno 18. prosince 2014 z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/kratke-shrnuti-problematiky-soubehu-funkci-jednatele-a-reditele-sro-84099.html>
13. NEKOVÁŘ, Jiří a Jiří NESROVNAL. *Mzdové náklady členů statutárních orgánů obchodních společností a družstev v případech tzv. souběhu výkonu funkce a pracovních poměr.* (2011). Získáno 18. prosince 2014 z: <http://www.ucetni-portal.cz/mzdove-naklady-clenu-statutarnich-organu-obchodnich-spolecnosti-a-druzstev-v-pripadech-tzv-soubehu-vykonu-funkce-a-pracovnich-pomeru-12-v.html>
14. SOKOL, Tomáš. *Odpovědnost členů statutárních orgánů dle trestního zákona.* (2007). Získáno 18. listopadu 2014 z: <http://pravnikradce.ihned.cz/c1-20768410-odpovednost-clenu-statutarnich-organu-dle-trestniho-zakona>
15. *Jiná odpovědnost statutárního orgánu.* (2013). Získáno 29. října 2014 z: <http://www.profispolecnosti.cz/rady-zkusenosti/785-vyssi-odpovednost-statutarniho-organu>
16. GEJDOŠ, Pavel. *NSS potvrdil předchozí stanovisko ČSSZ.* (2011). Získáno 3. listopadu 2014 z: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2011/nss-potvrdil-predchozi-stanovisko-cssz.html>
17. *Ministerstvo práce a sociálních věcí dokončilo jednání ve věci účasti na nemocenském pojištění při souběhu funkcí.* (2011). Získáno 5. listopadu 2014 z: <http://www.mpsv.cz/cs/10445>
18. DĚRGEL, Martin. *Fondy.* (2006). Získáno 18. prosince 2014 z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d221v197-fondy/>

19. PACOVSKÁ, Lucie. (2011) Občanskoprávní a trestní odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností. *Diplomová práce*. Univerzita Pardubice.
20. COUFOVÁ, Květoslava. (2001). Odpovědnost členů statutárních orgánů. *Závěrečná práce – kurz práva pro daňové poradce*. Masarykova univerzita.
21. JANÍČKOVÁ, Iva. *Jednání (za) podnikatele*. (2012). Univerzita Karlova.
22. MALIŠ, Petr. *Smlouva o výkonu funkce statutárního orgánu a NOZ*. (2013). Získáno 1. prosince 2014 z: <http://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/novy-obcansky-zakonik/smlouva-o-vykonu-funkce-statutarniho-organu-a-noz/>
23. *Souběh funkce statutárního orgánu a pracovního poměru*. (2012). Získáno 1. prosince 2014 z: <http://ucetnictvi-mzdy-dane.webnode.cz/news/soubeh-funkce-statutarniho-organu-a-pracovniho-pomeru/>

Právní předpisy

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- Zákon 86/2006 Sb., o úpadku a zůsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 418/2011 Sb., zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
- Zákon č. 125/2008 Sb. o přeměnách obchodních společností a družstev
- Zákon č. 280/2004 Sb., daňový řád
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- Zákon č. 262/2008 Sb., zákoník práce
- Zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů
- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

Judikatura

- Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. 3 Ads 119/2010-58

11. Přehled tabulek:

Tabulka č. 1: Činnosti nespádající do kompetence představenstva

Tabulka č. 2: Povinnosti družstev a termíny splnění obecně

Tabulka č. 3: Činnosti představenstev omezené členskou schůzí

12. Přehled grafů

Graf č. 1: Nejdůležitější vlastnosti z hlediska osobnosti statutára

11. Seznam příloh

Příloha č. 1: Notářský zápis z členské schůze o změně stanov společnosti KOVOBEL, výrobní družstvo včetně stanov

Příloha č. 2: Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. 3 Ads 119/2010-58 vztahující se k veřejnoprávním dopadům souběhu funkce člena statutárního orgánu a pracovního poměru

Příloha č. 3: Dotazník vytvořený pro praktickou část bakalářské práce

Strana první

NZ 84/2014

N 87/2014

Stejnopis notářského zápisu

Notářský zápis

sepsaný dne patnáctého května roku dva tisíce čtrnáct (15.5.2014) v notářské kanceláři v Domažlicích, mnou Mgr. Milanem P l a t z e r e m , notářem v Domažlicích, se sídlem Domažlice, Msgre. B. Staška 62,-----
na žádost výrobního družstva KOVOBEL, se sídlem Domažlice, Cihlářská 503, IČO 00028894 zapsané v oddíle Dr. XXVI., vložce 285 obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Plzni (dále jen „družstvo“), obsahující osvědčení dle § 80a not. řádu, t.j. osvědčení požadovaných formalit a právních jednání družstva či jejích orgánů a osvědčení obsahu: -----

----- r o z h o d n u t í -----

----- členské schůze družstva -----

----- KOVOBEL, výrobní družstvo -----

----- o změně stanov družstva -----

přijatých v průběhu jejího jednání, které se konalo 15.5.2014, slovy patnáctého května roku dva tisíce čtrnáct od 15.00 hod v restauraci Chodský hrad v Domažlicích.-----

Strana druhá.

I.

1) Na základě mně předložených listin v rámci přípravy této členské schůze a na základě mé přítomnosti při jejím jednání osvědčuji níže uvedené formality a právní jednání orgánů družstva související s přijetím rozhodnutí o změně stanov : -----

a) Existence družstva byla ověřena z výpisu z vložky 285 oddílu Dr. XXVI. obchodního rejstříku vedeného u Krajského obchodního soudu v Plzni, o němž předseda družstva Ing. Emil Beber, nar. 17.6.1942, Trhanov, Chodov 207, mně osobně i jménem známý, prohlásil, že obsahuje aktuální stav údajů o družstvu zapisovaných do obchodního rejstříku .-----

b) Působnost členské schůze k přijetí rozhodnutí o změně stanov byla zjištěna z čl. 20 předložených stanov družstva, o nichž předseda družstva Ing. Emil Beber prohlásil, že jde o poslední aktuální úplné znění stanov a z ust. § 656 zák. o korporacích. -----

c) Způsobilost členské schůze k přijetí rozhodnutí o změně stanov byla zjištěna:-----

- z listiny přítomných, -----

- seznamu členů družstva, -----

- z citovaného výpisu z obchodního rejstříku, citovaného úplného znění stanov ,-----

- z fotokopie pozvánky na jednání členské schůze dle článku 19. stanov.-----

d) Způsobilost členské schůze k přijetí rozhodnutí o změně stanov byla rovněž potvrzena **prohlášením** předsedy družstva Ing. Emilem Beberem, který byl členskou schůzí pověřen řízením schůze, spolu se zvoleným zapisovatelem - Bc. Zdeňkem Kopčekem, ověřovatelem zápisu - Ing. Ladislavem Vítů **o tom**, že členská schůze je **usnášeníschopná**, neboť z celkového počtu 17 hlasů je na členské schůzi přítomno 100 % počtu hlasů, tj. 17 hlasů.-----

Strana třetí.

Proti těmto prohlášením nebyl vznesen žádný protest či námitka a taktéž nebyla vznesena žádná námitka k osobám zvoleným k řízení členské schůze. -----

2) Na základě shora uvedených zjištění prohlašuji, že formality a právní jednání, k nimž bylo družstvo či jeho orgány povinny před přijetím následujících rozhodnutí členské schůze, byly učiněny a jsou v souladu se zákonem i stanovami družstva. -----

II.

Samotný průběh členské schůze se řídil programem, který byl uveden v pozvánce na členskou schůzi. -----

Před hlasováním o změně stanov družstva seznámil předseda družstva Ing. Emil Beber s hlavními důvody změny stanov a následně bylo přistoupeno k hlasování o návrhu stanov ve znění připraveném představenstvem, jejichž obsah je přílohou č. 1 tohoto notářského zápisu a tvoří jeho nedílnou součást. -----

Jelikož žádné námitky ani připomínky ze strany členů družstva vzneseny nebyly, nechal předseda družstva hlasovat členskou schůzi o této změně stanov. Na základě výsledku hlasování pak bylo předsedou družstva konstatováno, že členská schůze družstva rozhodla kvalifikovanou většinou (dvě třetiny hlasů přítomných) o přijetí této změny stanov družstva, neboť pro přijetí hlasovalo 100 % hlasů přítomných, což představovalo 17 hlasů pro přijetí. --

O tomto usnesení členské schůze bylo hlasováno aklamací. Rozhodný počet hlasů pro přijetí byl 12 hlasů (2/3 hlasů přítomných). Výsledek hlasování jsem zjistil optickým pozorováním hlasujících. Proti výkonu hlasovacího práva nebyly vzneseny žádné námitky.-----

Strana čtvrtá.

III.

Na základě shora uvedených zjištění prohlašuji, že předmětné rozhodnutí o změně stanov bylo členskou schůzí přijato a jeho obsah i způsob přijetí jsou v souladu se zákonem i stanovami družstva. -----

Dva stejnopisy tohoto notářského zápisu se vydávají výrobnímu družstvu KOVOBEL. -----

O shora uvedeném rozhodnutí členské schůze KOVOBEL, výrobní družstvo byl sepsán tento notářský zápis a mnou, notářem v Domažlicích, podepsán, načež po jeho přečtení a odsouhlasení připojil svůj podpis i předseda družstva .-----

Mgr. Milan Platzer v.r. L.S.

Ing. Emil Beber v.r.

notář v Domažlicích

STANOVY DRUŽSTVA 2014

KOVOBEL, výrobní družstvo
se sídlem: Domažlice,
Cihlářská 503

15. května 2014

OBSAH

ČLÁNEK 1	ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ	2
ČLÁNEK 2	ČLENSKÝ VKLAD	2
ČLÁNEK 3	ČLENSTVÍ V DRUŽSTVU	3
ČLÁNEK 4	PRÁVA A POVINNOSTI ČLENA	3
ČLÁNEK 5	DRUŽSTEVNÍ PODÍL	4
ČLÁNEK 6	ZÁNİK ČLENSTVÍ	5
ČLÁNEK 7	ORGÁNY DRUŽSTVA	5
ČLÁNEK 8	ÚČAST ČLENA NA ČLENSKÉ SCHŮZI	6
ČLÁNEK 9	SVOLÁNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE	7
ČLÁNEK 10	ROZHODOVÁNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE	7
ČLÁNEK 11	PŮSOBNOST ČLENSKÉ SCHŮZE	8
ČLÁNEK 12	ZÁPIS O PRŮBĚHU ČLENSKÉ SCHŮZE	9
ČLÁNEK 13	PŘEDSTAVENSTVO	9
ČLÁNEK 14	FONDY DRUŽSTVA	10
ČLÁNEK 15	ZÁVĚREČNÁ A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ	10

KOVOBEL, výrobní družstvo
se sídlem Cihlářská 503, Domažlice

STANOVY

ČLÁNEK 1

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

- 1) Obchodní firma družstva: KOVOBEL, výrobní družstvo (dále jen „družstvo“)
- 2) Předmět podnikání družstva:
 - Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.
 - Silniční motorová doprava - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - nákladní provozovaná vozidly nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí.
- 3) Družstvo je společenstvím neuzavřeného počtu osob založeným za účelem podnikání. Družstvo je obchodní korporací podle zákona o obchodních korporacích.
- 4) Výše základního členského vkladu, kterým se každý člen podílí na základním kapitálu družstva, činí 200.000,- Kč. Člen se za podmínek podle těchto stanov může podílet na základním kapitálu družstva současně i jedním nebo více dalšími členskými vklady ve výši násobku základního členského vkladu beze zbytku dělitelného výší základního členského vkladu. Členský vklad je tvořen součtem základního členského vkladu a všech dalších členských vkladů.
- 5) Podmínkou vzniku členství v družstvu je splnění vkladové povinnosti k základnímu členskému vkladu.
- 6) Podmínkou členství v družstvu je pracovní poměr člena k družstvu.
- 7) Družstevní podíl představuje práva a povinnosti člena plynoucí z členství v družstvu a lze jej nabýt za podmínek podle zákona a těchto stanov jen přijetím za člena družstva. Družstevní podíl nemůže být ve spoluvlastnictví více osob.
- 8) Statutárním orgánem družstva je představenstvo.
- 9) Družstvo zastupuje předseda nebo místopředseda. Při podepisování za družstvo připojí předseda nebo místopředseda svůj podpis k obchodní firmě družstva spolu s údajem o své funkci.
- 10) Družstvo zřídilo ve svém sídle informační desku. Družstvo zpřístupňuje členům prostřednictvím informační desky údaje týkající se jeho činnosti určené zákonem, těmito stanovami anebo rozhodnutím orgánu družstva. Včasné a řádné uvádění těchto údajů na informační desce je povinností členů představenstva, kterou jsou členové představenstva povinni plnit společně a nerozdílně.

ČLÁNEK 2

ČLENSKÝ VKLAD

- 1) Vkladovou povinnost k základnímu členskému vkladu lze převzít písemným prohlášením doručeným družstvu nejpozději s přihláškou uchazeče o členství.
- 2) Vkladová povinnost k základnímu členskému vkladu musí být splněna splacením v penězích na účet družstva vedený bankou anebo hotově do pokladny družstva nejpozději do 15 dnů ode dne jejího převzetí. Jestliže uchazeči o členství do 2 měsíců ode dne, kdy splnil vkladovou povinnost k základnímu členskému vkladu, členství v družstvu nevznikne, je družstvo povinno mu vrátit vše, co na její splnění splatil.
- 3) Základní členský vklad může být rozhodnutím členské schůze poměrně zvýšen všem členům z vlastních zdrojů družstva za podmínek a v rozsahu podle zákona.
- 4) Členská schůze může rozhodnout o zvýšení základního členského vkladu doplatky členů. Základní členský vklad lze zvýšit doplatky členů pouze jednou za 3 roky a nejvýše na trojnásobek stávající výše. Lhůta ke splnění povinnosti člena k doplatku určená rozhodnutím členské schůze nesmí být kratší než 90 dnů a nesmí přesáhnout 120 dní ode dne přijetí tohoto rozhodnutí.

- 5) Základní členský vklad nelze za trvání členství vracet; to neplatí, jestliže postupem určeným zákonem došlo podle rozhodnutí členské schůze ke snížení základního členského vkladu. Část, o kterou byl základní členský vklad snížen, vrátí družstvo každému členu, jehož členství ke dni zápisu snížení základního členského vkladu do obchodního rejstříku trvalo, do 1 měsíce ode dne tohoto zápisu.
- 6) Základní členský vklad lze podle rozhodnutí členské schůze snížit také za účelem úhrady ztráty. Základní členský vklad se každému členu družstva sníží ke dni zápisu snížení základního členského vkladu do obchodního rejstříku.
- 7) O převzetí povinnosti k dalšímu členskému vkladu uzavře družstvo s uchazečem o členství anebo se členem písemnou smlouvu. Členu vzniká vkladová povinnost k dalšímu členskému vkladu schválením smlouvy členskou schůzí.
- 8) Smlouva o převzetí vkladové povinnosti k dalšímu členskému vkladu musí obsahovat údaje o výši tohoto vkladu, lhůtě a způsobu splnění vkladové povinnosti. Vkladovou povinnost k dalšímu členskému vkladu lze splnit jen splacením v penězích.

ČLÁNEK 3

ČLENSTVÍ V DRUŽSTVU

- 1) Členství v družstvu vzniká jen při splnění všech podmínek stanovených zákonem a těmito stanovami přijetím za člena.
- 2) Přijetím za člena vzniká členství v družstvu uchazeči o členství, který podal přihlášku
 - a) je-li zaměstnancem v pracovním poměru k družstvu, dnem rozhodnutí o přijetí za člena nebo pozdějším dnem uvedeným v tomto rozhodnutí ve shodě s přihláškou, pokud jeho pracovní poměr k družstvu k tomuto pozdějšímu dni trvá,
 - b) není-li zaměstnancem v pracovním poměru k družstvu, po uzavření pracovní smlouvy a po rozhodnutí o přijetí za člena dnem vzniku pracovního poměru k družstvu.
- 3) O přijímání členů rozhoduje členská schůze. Přihláška uchazeče o členství i rozhodnutí družstva o přijetí za člena musí mít písemnou formu a musí obsahovat obchodní firmu družstva, jméno a bydliště uchazeče o členství. Součástí přihlášky musí být písemné prohlášení o převzetí vkladové povinnosti k základnímu členskému vkladu. V rozhodnutí o přijetí za člena musí být vedle údaje o dni vzniku členství vymezen družstevní podíl člena podle těchto stanov, a to výší převzaté a splněné vkladové povinnosti k základnímu členskému vkladu, popřípadě také výší převzaté vkladové povinnosti k dalšímu členskému vkladu.
- 4) Družstvo vede seznam členů, do kterého se zapisují (dále jen „zapisované skutečnosti“):
 - a) jméno, příjmení a bydliště člena, jakož i adresa určená členem pro doručování,
 - b) den a způsob vzniku a zániku členství v družstvu,
 - c) výše členského vkladu a rozsah splnění vkladové povinnosti k základnímu členskému vkladu a k případným dalším členským vkladům.
- 5) Člen je povinen bez zbytečného odkladu oznámit a na žádost družstva doložit každou v seznamu členů zapisovanou skutečnost i její změnu. Družstvo provede v seznamu členů zápis zapisované skutečnosti bez zbytečného odkladu poté, kdy se o této skutečnosti dozví; to platí také o zápisu změny takové skutečnosti.
- 6) Údaje zapsané v seznamu členů družstva může družstvo používat pouze pro své potřeby ve vztahu ke členům družstva. Za jiným účelem mohou být tyto údaje použity jen se souhlasem členů, kterých se týkají. Člen má právo do seznamu nahlížet a žádat bezplatné vydání potvrzení o svém členství a obsahu svého zápisu v seznamu členů.
- 7) Zapisované skutečnosti týkající se osob, které přestaly být členy družstva, vede družstvo v oddělené části seznamu členů, která je přístupná pouze členům představenstva. Členové představenstva umožní nahlížet do této části seznamu členů jen bývalému členovi, jehož se zápis týká, a jeho právnímu nástupci.
- 8) Údaje zapsané v seznamu členů lze v případech neuvedených v předchozích ustanoveních těchto stanov zpřístupnit jen za podmínek podle zákona.

ČLÁNEK 4

PRÁVA A POVINNOSTI ČLENA

- 1) Člen má v souladu se zákonem a stanovami právo:
 - a) volit a být volen do orgánu družstva,

- b) účastnit se řízení a rozhodování v družstvu,
 - c) podílet se na zisku družstva,
 - d) podílet se na výhodách poskytovaných družstvem,
 - e) na vypořádací podíl při zániku svého členství za trvání družstva,
 - f) na podíl na likvidačním zůstatku při zrušení družstva s likvidací.
- 2) Člen je povinen
- a) dodržovat stanovy,
 - b) dodržovat rozhodnutí orgánů družstva přijatá v souladu se zákonem a těmito stanovami.
- 3) Člen má právo na podíl na zisku družstva určeném členskou schůzí k rozdělení mezi členy na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky, kterou členská schůze schválila, jestliže jeho členství trvalo k poslednímu dni účetního období, za které byla tato závěrka sestavena. U člena, jehož členství trvalo jen po část tohoto účetního období, se podíl na zisku poměrně krátí.
- 4) Podíl člena na zisku se stanoví podle poměru, v jakém se člen podílí svou splněnou vkladovou povinností na splaceném základním kapitálu družstva k poslednímu dni účetního období, za které se zisk rozděluje. Členská schůze může schválit rozdělení části podílů na zisku i jiným způsobem.
- 5) Podíl člena na zisku je splatný do 3 měsíců ode dne, kdy členská schůze určila zisk, který má být rozdělen mezi členy.
- 6) Vypořádací podíl se určí poměrem splněné vkladové povinnosti člena, kterému v daném účetním období zaniklo členství, vůči souhrnu splněných vkladových povinností všech členů k poslednímu dni tohoto účetního období. Při výpočtu vypořádacího podílu se tento poměr násobí výší vlastního kapitálu družstva po odečtení rezervního fondu zjištěného z účetní závěrky sestavené k poslednímu dni účetního období, v němž členství zaniklo. Zanikne-li však členství do 30. června daného účetního období, určí se vypořádací podíl z vlastního kapitálu družstva po odečtení rezervního fondu k poslednímu dni předcházejícího účetního období, je-li takto zjištěný vypořádací podíl vyšší.
- 7) Vypořádací podíl je splatný do 2 let ode dne ukončení členství.
- 8) Likvidační zůstatek se rozdělí mezi členy družstva v poměru podle výše jimi splněných vkladových povinností.

ČLÁNEK 5

DRUŽSTEVNÍ PODÍL

- 1) Člen může převést družstevní podíl na jiného člena, jehož pracovní poměr k družstvu trvá.
- 2) Převést družstevní podíl na osobu, která není členem družstva, se nepřipouští.
- 3) Převod družstevního podílu je podmíněn předchozím souhlasem členské schůze.
- 4) Právní účinky převodu družstevního podílu nastávají vůči družstvu dnem doručení účinné smlouvy o převodu družstevního podílu družstvu, pokud se převodce s nabyvatelem nedohodne, že k převodu družstevního podílu dojde pozdějším dnem určeným v této smlouvě. Tytéž účinky jako doručení smlouvy o převodu družstevního podílu má doručení písemného prohlášení převodce a nabyvatele o uzavření takové smlouvy.
- 5) Přechod družstevního podílu na dědice je vyloučen. Při zániku členství smrtí člena vzniká dědici právo na vypořádací podíl.
- 6) Člen může mít pouze jeden družstevní podíl představující práva a povinnosti člena plynoucí z členství v družstvu. Nabývá-li člen za trvání svého členství v družstvu další družstevní podíl, splývají jeho družstevní podíly dnem nabytí dalšího družstevního podílu v jediný družstevní podíl.
- 7) Členu, který je nabyvatelem dalšího družstevního podílu, se majetková účast v družstvu ve výši členského vkladu, s nímž je tento další družstevní podíl spojen, vždy započte na jeho další členský vklad.
- 8) Družstevní podíl lze s předchozím souhlasem členské schůze rozdělit, dochází-li za podmínek podle těchto stanov při jeho rozdělení k převodu alespoň jednoho z družstevních podílů vzniklých tímto rozdělením na jiného člena. Družstevní podíl nelze rozdělit, pokud by v důsledku rozdělení družstevního podílu majetková účast převodce nebo nabyvatele v družstvu, určená výší jeho členského vkladu, neodpovídala alespoň výši základního členského vkladu podle těchto stanov.

ČLÁNEK 6

ZÁNİK ČLENSTVÍ

- 1) Členství v družstvu zaniká
 - a) zánikem pracovního poměru člena k družstvu,
 - b) dohodou,
 - c) vystoupením člena,
 - d) vyloučením člena,
 - e) převodem družstevního podílu,
 - f) smrtí člena,
 - g) jiným způsobem určeným zákonem.
- 2) Dohodu o zániku členství lze uzavřít jen písemně.
- 3) Vystoupením členství zaniká uplynutím 1 měsíce ode dne, kdy člen družstvu doručil písemné oznámení o vystoupení. To neplatí, pokud člen do 30 dnů ode dne, kdy členská schůze přijala usnesení o změně stanov, pro kterou nehlasoval, doručí družstvu písemné oznámení o vystoupení, ve kterém uvede, že vystupuje z důvodu nesouhlasu se změnou stanov. Členství v takovém případě zaniká uplynutím kalendářního měsíce, v němž bylo oznámení o vystoupení družstvu doručeno, přičemž změna stanov není pro vystupujícího člena účinná a vztah mezi ním a družstvem se řídí dosavadními stanovami.
- 4) Člen může být z družstva vyloučen, jestliže závažným způsobem nebo opakovaně porušil své členské povinnosti. Rozhodnutí o vyloučení musí předcházet písemná výstraha členské schůze, ledaže porušení členských povinností, které je důvodem k vyloučení, mělo následky, jež nelze odstranit. Ve výstraze musí být uvedeno, jaké povinnosti člen závažným způsobem anebo opakovaně porušil a v čem porušení těchto povinností spočívá, a to spolu s upozorněním na možnost vyloučení a s výzvou, aby člen s porušováním členských povinností přestal a aby následky porušení členských povinností odstranil. K tomu se členovi vždy poskytne přiměřená lhůta, nejméně však 30 dnů od doručení výzvy.
- 5) O vyloučení nelze rozhodnout později než ve lhůtě 6 měsíců ode dne, kdy se družstvo dozvědělo o důvodu k vyloučení, nejpozději však ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy důvod k vyloučení nastal.
- 6) Rozhodnutí členské schůze o vyloučení musí být písemné. Rozhodnutí musí obsahovat také poučení o právech vylučovaného člena podle zákona o obchodních korporacích, zejména o právu podat ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí o vyloučení námítky k členské schůze a právu ve lhůtě 3 měsíců ode dne doručení rozhodnutí o vyloučení podat soudu návrh na prohlášení rozhodnutí o vyloučení za neplatné.
- 7) Orgán, který o vyloučení rozhodl, může rozhodnutí o vyloučení zrušit s písemným souhlasem vylučovaného člena. Jestliže vylučovaný člen souhlas do 1 měsíce ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí o zrušení rozhodnutí o vyloučení doručeno, neudělí, k rozhodnutí, kterým bylo rozhodnutí o vyloučení zrušeno, se nepřihlíží. Souhlas vylučovaného člena se zrušením rozhodnutí o vyloučení se nevyžaduje, pokud vylučovaný člen o zrušení rozhodnutí o vyloučení již dříve písemně požádal.
- 8) Rozhodnutí členské schůze o vyloučení člena, stejně jako rozhodnutí členské schůze o zamítnutí námitek a potvrzení rozhodnutí o vyloučení, anebo rozhodnutí, kterým bylo rozhodnutí o vyloučení zrušeno, se doručují doporučeným dopisem do vlastních rukou na adresu člena uvedenou v seznamu členů vedeného družstvem.
- 9) Členství vylučovaného člena v družstvu zaniká marným uplynutím lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí o vyloučení nebo dnem, kdy bylo vylučovanému členu doručeno rozhodnutí členské schůze o zamítnutí námitek a potvrzení rozhodnutí o vyloučení.
- 10) Družstvo nemůže uplatnit vůči vyloučenému členovi žádná práva plynoucí ze zániku jeho členství do uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na prohlášení rozhodnutí o vyloučení za neplatné, a jestliže byl takový návrh vyloučeným členem soudu podán, až do doby pravomocného skončení soudního řízení.
- 11) Jestliže bylo rozhodnutí o vyloučení zrušeno, nebo pokud členská schůze anebo soud rozhodl, že námítky člena proti rozhodnutí o vyloučení jsou důvodné, platí, že členství v družstvu nezaniklo.

ČLÁNEK 7

ORGÁNY DRUŽSTVA

- 1) Orgány družstva jsou
 - a) členská schůze,
 - b) představenstvo.

- 2) Členská schůze je nejvyšším orgánem družstva, tvořeným všemi členy družstva. Představenstvo členská schůze volí. Členem představenstva může být jen člen družstva splňující podmínky podle zákona a těchto stanov.
- 3) Funkční období členů představenstva je 5 let se shodnou dobou ukončení všem členům představenstva.
- 4) Člen zvolený do funkce člena představenstva nesmí
 - a) podnikat v předmětu činnosti družstva, a to ani ve prospěch jiných osob, ani zprostředkovávat obchody družstva pro jiného,
 - b) být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby se shodným předmětem činnosti nebo osoby v obdobném postavení, ledaže se jedná o koncern, společenství vlastníků jednotek nebo družstvo, jehož členy jsou pouze jiná družstva.
- 5) Člen ucházející se o zvolení do funkce člena představenstva je povinen o okolnostech podle předchozího odstavce, týkajících se jeho osoby, předem členskou schůzí uvědomit a současně sdělit, zda nejsou dány skutečnosti, pro které podle zákona o obchodních korporacích nemůže být do funkce zvolen, nebo je podle právní úpravy dané zákonem o obchodních korporacích vyloučen z výkonu funkce člena statutárního orgánu anebo je dána na jeho straně jiná překážka funkce. Nastane-li v době trvání výkonu jeho funkce některá okolnost nebo skutečnost uvedená v předchozí větě, je člen představenstva povinen o ni neprodleně uvědomit členskou schůzí.
- 6) Člen představenstva může z funkce odstoupit. Nesmí tak však učinit v době, která je pro družstvo nevhodná. Písemné oznámení o odstoupení je odstupující člen představenstva povinen doručit představenstvu. Jestliže členská schůze neschválí na žádost odstupujícího člena jiný okamžik zániku funkce, zaniká funkce odstupujícího člena do 1 měsíce od doručení písemného oznámení o odstoupení představenstvu.
- 7) Člen představenstva může být z funkce odvolán usnesením členské schůze. Funkce zaniká, neurčí-li členská schůze jiný okamžik zániku funkce, přijetím usnesení členské schůze o odvolání z funkce.
- 8) V případě odstoupení z funkce, odvolání nebo jiného ukončení funkce člena představenstva, zvolí členská schůze na jeho místo jiného člena družstva. Končí-li funkční období, musí být členská schůze svolána za účelem volby členů představenstva na další funkční období tak, aby se konala před skončením dosavadního funkčního období.

ČLÁNEK 8

ÚČAST ČLENA NA ČLENSKÉ SCHŮZI

- 1) Člen má právo účastnit se členské schůze osobně nebo v zastoupení. Plná moc pro zastupování na členské schůzi musí být písemná a musí z ní vyplývat, zda byla udělena pro zastoupení na jedné nebo na více členských schůzích. Nikdo nesmí být na jednání členské schůze zmocněncem více než jedné třetiny všech členů družstva, jinak platí, že nemá pro jednání na členské schůzi udělenou žádnou plnou moc.
- 2) Členská schůze rozhoduje usnesením přijímaným hlasováním členů družstva. Výkon hlasovacího práva člena lze omezit, vyloučit nebo pozastavit jen tehdy, stanoví-li tak zákon.
- 3) Každý člen má při hlasování jeden hlas, jde-li o přijetí usnesení, kterým členská schůze rozhoduje o
 - a) schválení poskytnutí finanční asistence,
 - b) zrušení družstva s likvidací,
 - c) přeměně družstva,
 - d) vydání dluhopisů.
- 4) Při přijímání usnesení, kterým členská schůze rozhoduje o jiné záležitosti, než je uvedena v předchozím odstavci tohoto článku, má každý člen za každých 200.000,- Kč splněné vkladové povinnosti k základnímu členskému vkladu a k dalšímu členskému vkladu 1 hlas.
- 5) Člen nemůže na členské schůzi vykonávat hlasovací právo
 - a) rozhoduje-li členská schůze o námitkách tohoto člena proti rozhodnutí o jeho vyloučení z družstva,
 - b) rozhoduje-li členská schůze o jeho odvolání z funkce, do níž byl zvolen,
 - c) rozhoduje-li členská schůze o schválení poskytnutí finanční asistence ve vztahu k němu.
- 6) Omezení výkonu hlasovacího práva se vztahuje i na každého člena, který ve smyslu zákona o obchodních korporacích jedná ve shodě s tím, kdo nemůže vykonávat hlasovací právo z důvodu uvedeného v předchozím odstavci tohoto článku.

ČLÁNEK 9

SVOLÁNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE

- 1) Členská schůze se svolává písemnou pozvánkou odeslanou každému členu na adresu uvedenou v seznamu členů nejméně 15 dnů přede dnem konání členské schůze. Pozvánka se uveřejňuje v této lhůtě také na informační desce a na internetových stránkách družstva, kde musí být přístupná každému členu družstva až do okamžiku konání členské schůze. Tímto uveřejněním se pozvánka považuje členům za doručenou.
- 2) Pozvánka na členskou schůzi musí obsahovat alespoň
 - a) firmu a sídlo družstva,
 - b) místo a dobu zahájení členské schůze; místo a doba zahájení členské schůze se určí tak, aby co nejméně omezovaly možnost člena se jí zúčastnit,
 - c) označení, zda se svolává členská schůze nebo náhradní členská schůze,
 - d) program členské schůze a
 - e) místo, kde se člen může seznámit s podklady k jednotlivým záležitostem programu členské schůze, pokud nejsou přiloženy k pozvánce.
- 3) Má-li dojít ke změně stanov nebo k přijetí usnesení, jehož důsledkem je změna stanov, musí pozvánka obsahovat v příloze také návrh těchto změn nebo návrh usnesení.
- 4) Představenstvo svolává členskou schůzi tak, aby na ni členové družstva mohli včas projednat všechny záležitosti patřící do její působnosti, nejméně však jednou za každé účetní období.
- 5) Členská schůze svolaná představenstvem k projednání řádné účetní závěrky se musí konat vždy nejpozději do 6 měsíců po skončení účetního období, za které je účetní závěrka sestavena.
- 6) Představenstvo je povinno svolat členskou schůzi vždy, kdy je k tomu dán důležitý zájem družstva.
- 7) Představenstvo je povinno bez zbytečného odkladu svolat členskou schůzi a navrhnout členské schůzi přijetí potřebných opatření, jestliže
 - a) ztráta družstva dosáhla takové výše, že při jejím uhrazení ze zdrojů družstva by neuhrazená ztráta dosáhla výše základního kapitálu nebo to lze s ohledem na všechny okolnosti předpokládat, nebo
 - b) družstvo se dostalo do úpadku nebo do hrozícího úpadku.
- 8) Představenstvo je povinno bez zbytečného odkladu svolat členskou schůzi také tehdy, jestliže jej o to požádalo alespoň 10 % členů družstva, kteří mají nejméně jednu pětinu všech hlasů.
- 9) Jestliže představenstvo povinnost svolat členskou schůzi podle odstavce 6 a 8 tohoto článku nesplní bez zbytečného odkladu poté, co tato povinnost vznikla, může členskou schůzi svolat i jeden nebo někteří členové představenstva.
- 10) Nemá-li členská schůze na žádost alespoň 10 % členů družstva, kteří mají nejméně jednu pětinu všech hlasů svolána představenstvem tak, aby se konala nejpozději do 30 dnů po doručení žádosti, má povinnost členskou schůzi svolat každý z členů představenstva.
- 11) Jestliže není členská schůze svolána ani do 10 dnů poté, co uplynula lhůta pro svolání členské schůze představenstvem podle předchozího odstavce tohoto článku, může členskou schůzi svolat a všechny úkony s tím spojené činit osoba k tomu zmocněná všemi členy, kteří o svolání členské schůze požádali.
- 12) Na žádost alespoň 10 % členů družstva, kteří mají nejméně jednu pětinu všech hlasů, je představenstvo povinno zařadit těmito členy určenou záležitost do programu uvedeného na pozvánce na členskou schůzi. Jestliže je tato žádost o doplnění programu členské schůze doručena až po odeslání pozvánky na členskou schůzi, informuje o tom představenstvo členy družstva přítomné na svolané členské schůzi. Nemá-li určená záležitost na členské schůzi projednána za účasti a se souhlasem všech členů družstva, není podáním této informace dotčena povinnost představenstva svolat novou členskou schůzi.

ČLÁNEK 10

ROZHODOVÁNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE

- 1) Členskou schůzi řídí člen představenstva pověřený k tomu představenstvem anebo jiná osoba, která za podmínek podle těchto stanov členskou schůzi svolala. Na návrh toho, kdo členskou schůzi svolal, může být jejím řízením pověřen i jiný člen družstva. O tom rozhodne členská schůze usnesením.
- 2) Členská schůze jedná podle programu uvedeného v pozvánce. Záležitosti, které nebyly zařazeny do programu uvedeného v pozvánce na členskou schůzi, lze na členské schůzi projednat jen za účasti a se souhlasem všech členů družstva.

- 3) Nevyžaduje-li zákon o obchodních korporacích nebo tyto stanovy účast členů majících vyšší počet hlasů, je členská schůze schopna se usnášet, pokud je přítomna většina všech členů majících většinu všech hlasů.
- 4) Členská schůze se usnáší většinou hlasů přítomných členů, nevyžaduje-li zákon o obchodních korporacích nebo tyto stanovy vyšší počet hlasů.
- 5) Jestliže má být přijato usnesení členské schůze o některé ze záležitostí uvedených v článku VIII. odstavci 3 těchto stanov, přijímané hlasováním, při němž má každý člen jen 1 hlas, je členská schůze schopna se usnášet, jsou-li přítomni alespoň dvě třetiny všech členů. K přijetí usnesení, kterým členská schůze rozhoduje o některé z těchto záležitostí je třeba souhlasu alespoň dvou třetin z přítomných členů.
- 6) Při posuzování schopnosti členské schůze se usnášet a při přijímání usnesení se nepřihlíží k přítomnosti a hlasům členů, kteří nemohou podle zákona o obchodních korporacích v případech uvedených v článku VIII. odstavci 5 a 6 těchto stanov vykonávat hlasovací právo.
- 7) Hlasuje se veřejně, pokud se v jednotlivých případech členská schůze předem neusnese na tajném hlasování.
- 8) Tajné hlasování o návrhu na změnu stanov anebo návrhu jiného rozhodnutí, jehož důsledkem je změna stanov, se zakazuje.
- 9) Jestliže má být o některé záležitosti rozhodováno tajným hlasováním, zvolí členská schůze na návrh osoby oprávněné řídit členskou schůzi veřejným hlasováním 3 z přítomných členů, kteří rozdají členům hlasovací lístky a z hlasovacích lístků odevzdaných do schránky určené osobou oprávněnou členskou schůzi řídit zjistí a oznámí členské schůzi výsledek hlasování.
- 10) Hlasuje se na výzvu osoby oprávněné řídit členskou schůzi zdvižením ruky nebo jiným vhodným způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o projevené vůli a v případě tajného hlasování odevzdáním hlasovacích lístků do schránky k tomu určené. Jde-li o tajné hlasování, musí člen před odevzdáním upravit hlasovací lístek způsobem sděleným osobou oprávněnou řídit členskou schůzi, jinak se k němu při sčítání hlasů nepřihlíží.
- 11) Podrobnosti o způsobu svého jednání upraví podle potřeby členská schůze usnesením.

ČLÁNEK 11

PŮSOBNOST ČLENSKÉ SCHŮZE

- 1) Členská schůze
 - a) mění stanovy, nedochází-li k jejich změně na základě jiné právní skutečnosti,
 - b) volí a odvolává členy představenstva, a z členů představenstva předsedu i místopředsedu,
 - c) určuje výši odměny členů představenstva,
 - d) schvaluje řádnou, mimořádnou nebo konsolidovanou účetní závěrku, popřípadě mezitímní účetní závěrku,
 - e) schvaluje smlouvu o výkonu funkce,
 - f) schvaluje poskytnutí finanční asistence,
 - g) rozhoduje o námitkách člena proti rozhodnutí o jeho vyloučení,
 - h) rozhoduje o rozdělení zisku nebo úhradě ztráty,
 - i) rozhoduje o použití rezervního fondu,
 - j) rozhoduje o vydání dluhopisů,
 - k) schvaluje převod nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti družstva,
 - l) rozhoduje o přeměně družstva,
 - m) schvaluje smlouvu o tichém společenství a její změnu a zrušení,
 - n) schvaluje smlouvu o dalším členském vkladu a její změnu a zrušení,
 - o) rozhoduje o zrušení družstva s likvidací,
 - p) volí a odvolává likvidátora a rozhoduje o jeho odměně,
 - q) schvaluje zprávu likvidátora o naložení s likvidačním zůstatkem,
 - r) vyslovuje souhlas se smlouvou o vypořádání újmy vzniklé družstvu porušením péče řádného hospodáře, uzavíranou s povinnou osobou,
 - s) vykonává působnost kontrolní komise v rozsahu vymezeném zákonem o obchodních korporacích,
 - t) rozhoduje o dalších otázkách, které zákon nebo stanovy svěřují do její působnosti.
- 2) Členská schůze si může vyhradit do své působnosti rozhodování o dalších otázkách, které zákon ani stanovy do její působnosti nesvěřují, pokud nejde o záležitosti patřící podle zákona o obchodních

korporacích do působnosti představenstva. O záležitosti, kterou si členská schůze vyhradí do své působnosti, nelze na téže členské schůzi rozhodovat, pokud nejsou na této členské schůzi přítomni všichni členové družstva a současně všichni z nich nevysloví souhlas s tím, že se tato záležitost bude projednávat na této členské schůzi.

ČLÁNEK 12

ZÁPIS O PRŮBĚHU ČLENSKÉ SCHŮZE

- 1) O průběhu členské schůze pořídí zápis ten, kdo ji svolal. Zápis o průběhu členské schůze musí obsahovat
 - a) údaje označující orgán anebo osobu, která členskou schůzi svolala,
 - b) místo konání, dobu zahájení a dobu ukončení členské schůze,
 - c) program jednání,
 - d) přijatá usnesení, přičemž u každého z usnesení musí být údaje o počtu členů přítomných při hlasování osobně nebo v zastoupení, o počtu jejich hlasů a počtu hlasů, které odevzdali pro přijetí usnesení; jmenovitě se zde uvede také každý člen, který nemohl při hlasování vykonávat hlasovací právo a k jehož přítomnosti i hlasům se proto nepřihlíží,
 - e) znění každé z případných námitek člena s údajem o jménu a příjmení člena, který námitku uplatnil,
 - f) jméno a příjmení každého člena družstva, který nehlasoval pro změnu stanov, jestliže členská schůze přijala usnesení o změně stanov anebo usnesení, jehož důsledkem je změna stanov.
- 2) Zápis podepíše ten, kdo členskou schůzi svolal. Jestliže byla členská schůze svolána představenstvem, podepíše zápis alespoň jeden z členů tohoto orgánu. Pokud zápis sepsala jiná osoba, pak jej podepíše i ona.
- 3) Přílohu zápisu, která k němu musí být trvale připojena, tvoří vedle pozvánky a seznamu členů družstva, obsahujícího podpisy těch z členů nebo jejich zmocněnců, kteří byli přítomni, také všechny písemnosti předložené jako podklad k jednotlivým záležitostem programu členské schůze. Jestliže se člen účastní členské schůze v zastoupení zmocněncem, musí být písemná plná moc udělená zmocněnci připojena k seznamu členů družstva, který je přílohou zápisu. Nelze-li písemnou plnou moc takto připojit proto, že byla udělena pro zastoupení na více než jedné členské schůzi, připojí se k seznamu členů, který je přílohou z členské schůze, na níž byla při zastupování člena předložena zmocněncem poprvé. Je-li člen na základě této plné moci zastoupen zmocněncem i na jiné členské schůzi, uvede ten, kdo zápis z jiné členské schůze sepisuje, u podpisu zmocněnce v seznamu členů družstva, který je přílohou zápisu, údaj o tom, ke kterému zápisu z členské schůze je písemná plná moc připojena a potvrdí správnost tohoto údaje svým podpisem.
- 4) Ukládání zápisů o průběhu členských schůzí včetně písemností, které jsou jejich přílohou, zajišťuje představenstvo.
- 5) Člen družstva má právo na vydání kopie zápisu o průběhu členské schůze včetně příloh zápisu.
- 6) Usnesení členské schůze musí být osvědčeno notářským zápisem, jedná-li se o
 - a) změnu stanov,
 - b) zrušení družstva s likvidací,
 - c) přeměnu družstva,
 - d) schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání družstva.
- 7) Notářský zápis, kterým se osvědčuje usnesení členské schůze, se uloží jako příloha zápisu o průběhu členské schůze.

ČLÁNEK 13

PŘEDSTAVENSTVO

- 1) Představenstvo rozhoduje jako statutární orgán družstva o všech záležitostech družstva, které nesvěřuje zákon nebo tyto stanovy jinému jeho orgánu.
- 2) Představenstvu přísluší obchodní vedení družstva.
- 3) Představenstvo plní usnesení členské schůze, není-li v rozporu s právními předpisy.
- 4) Představenstvo zajišťuje řádné vedení seznamu členů, účetnictví, předkládá členské schůzi ke schválení účetní závěrku a v souladu se stanovami také návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty.
- 5) Představenstvo má 5 členů, z nichž jeden člen je předseda a jeden člen místopředseda.
- 6) Představenstvo rozhoduje většinou hlasů všech svých členů.

- 7) Jednání představenstva řídí předseda. Předseda rovněž jedná za představenstvo ve vztahu k jiným orgánům družstva. Předseda zastupuje družstvo jako člen jeho statutárního orgánu a za družstvo podepisuje. V době nepřítomnosti předsedy vykonává jeho působnost místopředseda.
- 8) Předsedu a místopředsedu volí členská schůze.
- 9) O průběhu jednání představenstva a o jeho rozhodnutích se pořizuje zápis podepsaný předsedajícím a zapisovatelem. Přílohou zápisu je seznam přítomných osob a podklady, které byly předloženy k projednáváním záležitostem. V zápisu se jmenovitě uvedou členové představenstva, kteří hlasovali proti jednotlivým usnesením nebo se zdrželi hlasování; u neuvedených členů se má za to, že hlasovali pro přijetí usnesení.
- 10) Každý člen představenstva má právo na vydání kopie zápisu.

ČLÁNEK 14

FONDY DRUŽSTVA

- 1) Družstvo zřídilo rezervní fond a fond rozvoje. Není-li určeno právním předpisem jinak, podléhá přiděl do těchto fondů schválení členskou schůzí. Rezervní fond používá družstvo na úhradu ztráty. Jiné fondy družstva a ostatní jeho zdroje mohou být na úhradu ztráty použity, jen jestliže je ztráta družstva zjištěná řádnou nebo mimořádnou účetní závěrkou vyšší než rezervní fond. Za trvání družstva nelze rozdělit rezervní fond ani z části mezi jeho členy.
- 2) K uspokojování sociálních potřeb členů a dalších osob zaměstnaných při provozování závodu může družstvo tvořit ze svého zisku fond kulturních a sociálních potřeb, rozhodne-li tak členská schůze a určí-li současně podmínky použití prostředků tohoto fondu.

ČLÁNEK 15

ZÁVĚREČNÁ A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

- 1) Družstvo je povinno vydat tyto stanovy každému členovi.
- 2) Dojde-li ke změně stanov na základě právní skutečnosti, předseda vyhotoví úplné znění stanov bez zbytečného odkladu poté, co se o této skutečnosti dozví. Jestliže o to člen požádá, je předseda povinen mu úplné znění stanov vydat.
- 3) Nabytím účinnosti tohoto znění stanov se mění stanovy družstva tak, že jejich dosavadní znění schválené členskou schůzí dne 8. června 2007 se ruší a nahrazuje tímto zněním.
- 4) Schválením tohoto znění stanov se družstvo podřizuje zákonu o obchodních korporacích jako celku. Údaj o tom se zapíše do obchodního rejstříku.
- 5) Toto znění stanov nabývá účinnosti dnem zveřejnění zápisu o podřízení se družstva zákonu o obchodních korporacích jako celku v obchodním rejstříku.
- 6) Toto znění stanov bylo schváleno členskou schůzí družstva dne 15. května 2014

V Domažlicích dne 15. května 2014

Ing. Emil B e b e r
předseda družstva

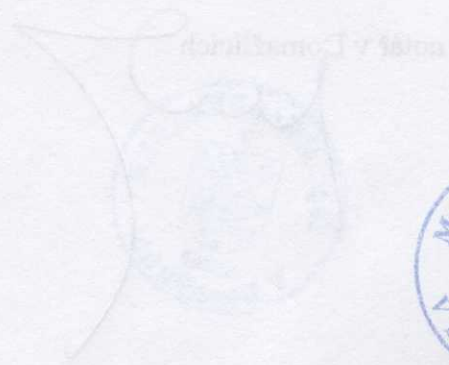
Ing. Pavel B e b e r
místopředseda družstva

----- Potvrzují, že tento stejnopis notářského zápisu, vydaný KOVOBEL, výrobní družstvo se sídlem Domažlice, Cihlářská 503, souhlasí doslovně s notářským zápisem ze dne patnáctého května roku dva tisíce čtrnáct, č.j. NZ 84/2014 včetně přílohy č. 1. -----

-----V Domažlicích dne patnáctého května roku dva tisíce čtrnáct. -----

notář v Domažlicích

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Ing. R. R.**, zast. Mgr. Dominikou Kovaříkovou, advokátkou se sídlem Olomouc, Riegrova 14, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení – Regionální referát rozhodovací činnosti**, se sídlem Ostrava, Zelená 3158/34a, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 15. 6. 2007, č.j. 3413/6312/ 214/07-On, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 10. 2009, č. j. 43 Cad 118/2007 - 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené advokátce, Mgr. Dominice Kovaříkové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1600 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Okresní správy sociálního zabezpečení v Olomouci ze dne 3. 4. 2007, č. j. 32291/010/6312/39/06/NP/PP/HJ, následně potvrzeným rozhodnutím žalované ze dne 15. 6. 2007, č. j. 3413/6312/214/07-On, správní orgány rozhodly, že žalobce nebyl dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců (dále jen „zákon č. 54/1956 Sb.“), v době od 23. 2. 2006 do 6. 9. 2006 účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec v pracovním poměru u společnosti CORICO Olomouc, s.r.o. Správní orgány dospěly k závěru, že pracovní poměr mezi společností CORCIO Olomouc, s.r.o., jejímž jednatelem byl žalobce, a žalobcem jako ředitelem této společnosti nevznikl, a tudíž nebyl založen ani pojistný poměr.

S tímto posouzením věci se následně ztotožnil rovněž krajský soud. Náplní pracovního poměru nemůže být výkon činnosti statutárního orgánu, jak tomu bylo v případě žalobce, a pojistný poměr tudíž nevznikl. Otázka, zda jednatel společnosti s ručením omezeným může být v pracovním poměru ke společnosti, jejímž je jednatelem, byla již dříve judikována soudy ČR (rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 963/2002 a sp. zn. 21 Cdo 737/2004). Povaha společnosti s ručením omezeným nebrání tomu, aby jiné činnosti pro tuto obchodní společnost vykonávaly fyzické osoby na základě pracovněprávních vztahů, pokud náplní pracovního poměru nebo obdobného pracovněprávního vztahu není výkon činnosti statutárního orgánu. Pracovní poměr jednatele společnosti, který uzavřel pracovní smlouvu na výkon činnosti ředitele společnosti, nevznikne, pokud je pracovní náplň ředitele shodná s činností jednatele, resp. pracovní náplň ředitele neobsahuje jiné činnosti než ty, které je povinen vykonávat jako jednatel.

Funkce statutárního orgánu společnosti není druhem práce ve smyslu § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/1965 Sb., účinného do 31. 12. 2006, a vznik a zánik tohoto právního vztahu není upraven pracovněprávními předpisy, ale řídí se obsahem společenské smlouvy. V případě žalobce nebylo zjištěno a prokázáno, že by funkce ředitele společnosti představovala jiný druh práce, než která vyplývá přímo z práv a povinností jednatele společnosti. Pracovní poměr tudíž žalobci na základě pracovní smlouvy uzavřené dne 23. 2. 2006 nevznikl. Vzhledem k neexistenci pracovního poměru nevznikl v období od 23. 2. do 6. 9. 2006 ani pojistný poměr podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 54/1956 Sb., neboť podle tohoto ustanovení je účast na nemocenském pojištění vázána právě na existenci pracovního poměru. Žalobce byl u OSSZ Olomouc přihlášen k nemocenskému pojištění od 23. 2. 2006 z titulu činnosti jednatele společnosti, a je tedy nemocensky pojištěn podle zvláštní úpravy stanovené vyhláškou č. 165/1979 Sb.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností posléze doplněnou ustanovenou advokátkou z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Krajský soud se měl podle jeho názoru podrobněji zabývat námitkou, že ve funkci ředitele společnosti vykonával jiný druh práce, resp. jiné činnosti, než jaké spadaly do okruhu práv a povinností jednatele společnosti. Soud sice správně dovodil, že pracovní poměr jednatele společnosti, který uzavřel na výkon činnosti ředitele společnosti, nevznikne, pokud je pracovní náplň ředitele shodná s činností jednatele, v konkrétním případě stěžovatele ale nesprávně vyhodnotil „shodnost“ pracovní náplně na pozici ředitele společnosti a okruhu činností vykonávaných v rámci funkce jednatele společnosti.

Místo toho, aby hlouběji zkoumal vymezení druhu práce v pracovní smlouvě a případné překrytí či duplicitu této práce s činností jednatele, omezil se soud na to, že dal za pravdu správnímu orgánu prvního i druhého stupně a potvrdil jejich názor, podle něhož výkon funkce ředitele nepředstavoval jiný druh práce, než kterou vykonával jednatel společnosti. S tímto právním názorem stěžovatel nesouhlasí a je naopak toho názoru, že šlo o jiný druh práce a že pracovní náplň ředitele nebyla shodná s pracovní náplní jednatele společnosti.

Tento rozpor považuje stěžovatel za klíčový a trvá na své námitce, že souběh práce ředitele společnosti a výkon funkce jednatele v téže společnosti byl možný z důvodu odlišnosti náplně práce na těchto pozicích. Je proto přesvědčen, že pracovní poměr na základě pracovní smlouvy ze dne 23. 2. 2006 platně vznikl a založil pojistný poměr nemocenského pojištění. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížných bodů, po posouzení věci však dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Byť stěžovatel

v kasační stížnosti označil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že napadá rozsudek krajského soudu pouze z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tj. pro vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Posouzení obecné právní otázky podmínek účasti na pojištění stěžovatel nezpochybnil.

Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 54/1956 Sb. jsou nemocensky pojištěni, pokud splňují podmínky stanovené pro účast na nemocenském pojištění a jsou činní v České republice, zaměstnanci v pracovním poměru.

Podle § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/1965 Sb. je zaměstnavatel v pracovní smlouvě povinen se zaměstnancem dohodnout druh práce, na který je zaměstnanec přijímán.

Správní orgány odkázaly ve svých rozhodnutích na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu v pracovněprávních věcech. Byť je nyní souzená věc projednávána v odlišném režimu, tj. ve správním soudnictví, neshledal Nejvyšší správní soud důvodu pro to, aby se od dovolávané judikatury jakkoli odchýlil.

Podle názoru Nejvyššího soudu představuje výkon funkce jednatele, jakožto statutárního orgánu obchodní společnosti, svým obsahem jak zastupování společnosti navenek, tak obchodní vedení společnosti. „*V obou případech vykonává jednatel tyto činnosti jako statutární orgán společnosti s ručením omezeným. Tomu ostatně odpovídají i ustanovení § 9 odst. 1 a § 27 odst. 5 zák. práce, která výslovně hovoří o tom, že statutární orgán provádí právní úkony směrem dovnitř společnosti (činí právní úkony v pracovněprávních vztazích jménem zaměstnavatele, provádí jmenování a odvolání do funkcí, jež se tímto způsobem obsazují).*“ Samotná okolnost, zda statutární orgán provádí úkon směrem dovnitř společnosti nebo navenek (jako jednatel či jako pověřenec „*obchodním vedením společnosti*“), nic nemění na tom, že jedná jako statutární orgán a že tato činnost není druhem práce ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 písm. a) zák. práce. Právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným nicméně nebrání tomu, aby jiné činnosti (odlišné od výkonu funkce jednatele) vykonávaly fyzické osoby pro obchodní společnost na základě pracovněprávních vztahů (podle usnesení ze dne 15. ledna 2003, č. j. 21 Cdo 963/2002).

V daném případě sice stěžovatel konstantně tvrdí, že náplň jeho činnosti jakožto jednatele společnosti na straně jedné a jako ředitele společnosti na straně druhé, se liší, ani v průběhu správního řízení, ani v průběhu řízení před soudem však blíže nespecifikoval, v čem tyto rozdíly spočívají a jaké důkazy navrhuje k jejich prokázání.

Na řízení před správními orgány se přitom vztahoval správní řád, který v ustanovení § 50 odst. 2 ukládá účastníkovi poskytnout při opatrování podkladů pro vydání rozhodnutí správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost, v ustanovení § 82 odst. 4 zakotvuje v řízení před odvolacím správním orgánem zásadu koncentrace řízení a v ustanovení § 89 odst. 2 pak ukládá odvolacímu orgánu ex offio přezkoumat soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného rozhodnutí však jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K procesním vadám se přihlíží jen tehdy, pokud mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí nebo jeho správnost.

Z žaloby a dokonce ani z kasační stížnosti přitom není zřejmé, v čem dle názoru stěžovatele správní orgány pochybily, jestliže vycházely za daných skutkových okolností z názoru,

že stěžovatelův výkon funkce jednatele je v daném případě obsahově totožný s výkonem jeho funkce ředitele, jestliže sám stěžovatel k uvedeným logicky odůvodněným tezím nevytyčil žádnou konkrétní alternativu a především nepředložil žádné důkazy, které z povahy věci mohly být pouze jemu známy, případně mohly být pouze v jeho dispozici a které by skutková zjištění učiněná ve správním řízení zpochybnily. Stěžovatel přitom měl, jak výše uvedeno, procesní povinnost poskytnout správním orgánům součinnost při zajišťování důkazů a s ohledem na koncentrační zásadu obsaženou v ust. 82 odst. 4 správního řádu ji měl dokonce splnit ještě v řízení před správním orgánem prvního stupně, což neučinil.

Řízení před správními orgány tedy nebylo zatíženo žádnými procesními vadami, které by mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí, krajský soud tak neměl zákonný důvod, aby napadené rozhodnutí zrušil.

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 2 x 500 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 1600 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

Postavení statutárních orgánů ve výrobních družstvech

Dobrý den,

jmenuji se Naďa Stejskalová a jsem studentkou Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Následující dotazník se týká tématu mé bakalářské práce, a to Postavení statutárních orgánů ve výrobních družstvech. Prosím, věnujte několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku, týkajícího se přímo vašeho družstva. Dotazník je anonymní, slouží pouze pro účely studijního výzkumu.

Kolik členů má představenstvo (v případě malého družstva, které má pouze předsedu, prosím napište 1)?

Délka funkčního období členů představenstva je

Mohou být členové představenstva volení opětovně?

- Ano
- Ne
- Nejsem si jistý

Musí zástupce právnické osoby, která je členem představenstva, splňovat podmínku členství v družstvu?

- Ano
- Ne
- Nejsem si jistý
- V představenstvu není právnická osoba

Smí zmocněný zástupce právnické osoby, která je členem představenstva, zmocnit za tímto účelem třetí osobu?

- Ano
- Ne
- Nejsem si jistý
- V představenstvu není právnická osoba

K jakým právním úkonům představenstva je vždy vyžadován předchozí souhlas členské schůze?

- Uzavření smlouvy o úvěru, půjčce, zajištění dluhu družstva či třetí osoby
- Uzavření smlouvy o nabytí nebo zcizení vlastnického práva k nemovitostem nebo duševnímu vlastnictví, jejich zřízení věcnými právy třetích osob
- Uzavření smlouvy o nabytí nebo zcizení vlastnického práva k movitým věcem, jejich zřízení věcnými právy třetích osob
- Uzavření smlouvy o závazku družstva mimo jeho běžné podnikání
- K žádným úkonům
- Nevím, nedokážu posoudit
- K jiným úkonům

Má představenstvo právo podmínit či omezit převoditelnost družstevního podílů?

- Ano
- Ne
- Nejsem si jistý

Kdo je pověřen jednáním se zaměstnanci družstva?

- Družstvo nemá zaměstnance
- Předseda představenstva
- Určený člen představenstva
- Nejsem si jistý
- Jiná osoba

Na základě čeho vykonávají členové představenstva svoji funkci?

- Na základě smlouvy o výkonu funkce, kterou včetně odměn odsouhlasila členská schůze
- Na základě pracovní smlouvy (podléhají zákoníku práce)
- Na základě kombinace obou smluv - náplň práce i funkce jsou totožné, nebo se kryjí
- Na základě kombinace obou smluv - náplň práce i funkce jsou odlišné, pracovní smlouva doplňuje funkci např. v odborných záležitostech
- Žádná odpověď není správná
- Nedokážu určit

Tvoří družstvo i po 1. lednu 2014 nedělitelný fond?

- Ano
- Ne
- Nejsem si jistý

Kolik má družstvo členů?

- Méně než 50
- Více než 50
- Nejsem si jistý

Přizpůsobilo nebo přizpůsobí družstvo svoji organizační strukturu zcela nové právní legislativě (Nový občanský zákoník, Zákon o obchodních korporacích)?

- Družstvo vzniklo až po 1. lednu 2014
- Družstvo se již zcela přizpůsobilo nové legislativě
- Družstvo se bude nadále částečně fungovat pod platností obchodního zákoníku
- Družstvo se přizpůsobí zcela nové legislativě ve stanoveném termínu
- Družstvo se teprve rozhoduje o přizpůsobení se zcela nové legislativě
- Nevím, nedokážu posoudit

Pokud jste došli až na konec povinných otázek, velmi děkuji za váš čas a ochotu ke spolupráci. Pokud jste členem představenstva, poprosím ještě o vyplnění dalších otázek. Tyto již nejsou povinné, nemusíte je vyplňovat, nicméně jejich zodpovězení by velmi přispělo k mé práci.

Vnímáte osobně změnu v postavení člena statutárního orgánu po rekodifikaci legislativy?

- Ano, cítím větší rizikovost pro svou osobu v souvislosti s odpovědností spojenou s hospodařením družstva
- Ne, nemám pocit změny
- Nevím, nepřemýšlím o tom

Zvažoval jste pokračování či přijetí výkonu funkce člena představenstva v souvislosti s možnou větší majetkovou odpovědností?

- Ano, přemýšlel jsem hodně
- Ne, nemám pocit změny
- Nevím, nepřemýšlel jsem o tom

Které z následujících tvrzení vystihují nejlépe váš postoj k funkci člena představenstva?

- Být loajální
- Být odpovědný
- Být informovaný
- Řídit se pravidly
- Být inovativní
- Nevzdávat se při neúspěchu
- Být trpělivý
- Vzdělávat se
- Spolupracovat
- Jiné

Děkuji velmi za váš čas.